

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА**

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА**

ЗА ИНСТИТУЦИОНАЛНА АКРЕДИТАЦИЯ НА

МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ

Уважаема г-жо Председател н АС,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за институционална акредитация на **МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ**.

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО, чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за институционална акредитация на висшите училища в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.77, ал.2 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА**
 - II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ**
 - III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ИНСТИТУЦИОНАЛНА АКРЕДИТАЦИЯ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 77, АЛ. 2**
 - IV. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИНСТИТУЦИОНАЛЕН КАПАЦИТЕТ**
 - V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ**
-

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 15/20.09.2018
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС Проф. д-р Стефан Сивков, дм – ръководител Проф. д-р Мария Куклева, дмн Доц. дф Стефка Титева Доц. д-р Нели Спасова, дм Проф. Аспазия Софийнова – чуждестранен експерт Наблюдаващ процедурата от ПК доц. д-р Веселина Кондева, дм	Протокол №16/12.09.2019 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	30.09-03.10.2019 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №38/10.12.2019 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №38/10.12.2019 г.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната институционална акредитация Медицинският университет-София е получил оценка **9,68** (Протокол №14/25.07.2013 г.). Определен е общия капацитет **8000** студенти и докторанти. Акредитационният съвет е дал следната препоръка:

В системата за оценка на качеството на обучение да се повиши значението на вътрешните одити (срок: постоянен, с ежегодно отчитане.).

ПКЗС и ЕГ приемат, че препоръката е изпълнена.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ИНСТИТУЦИОНАЛНА АКРЕДИТАЦИЯ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И

НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 77, АЛ. 2 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 1)¹

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/ неизпълнението на всички критерии за институционалната акредитация на МУ- София в съответствие на стандартите и насоките за осигуряване качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 77, ал. 2 от ЗВО, както следва:

В своята структура МУ – София включва *четири факултета, един колеж, един филиал и Департамент за езиково обучение и спорт /ДЕОС/*. В тези основни звена се обучават студенти, докторанти и специализанти в областта на здравеопазването и професионалните направления: медицина, дентална медицина, фармация и обществено здраве и здравни грижи. Департаментът за езиково обучение и спорт осигурява и подготвителните учебни години за чуждестранни студенти и кандидат-докторанти.

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. Висшето училище има документирана, публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване на качеството като част от стратегическото управление на образователната институция в интерес на обществените потребности.

По 1.1.1. В Медицинския университет - София съществува цялостна концепция за качеството на обучение и процеса на неговата реализация. Управлението на качеството на обучението в МУ-София се осъществява чрез структура, подчиняваща дейността си на националните нормативни документи, Вътрешни правилници и наредби, Решения на Общото събрание (ОС), Академичния съвет (АС) и заповеди на Ректора. Въпросите за качеството на обучението са анализирани в Система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав (СОПКО). СОПКО анализира състоянието на всички елементи на системата – материална и информационна база, учебно съдържание, академичен състав, факултетски мениджмънт, финансови ресурси и др., имащи отношение към качеството на обучението. Този анализ се извършва на три нива – университет, факултет и катедра. Всички структури се подлагат на периодично обсъждане чрез системата за управление на качеството, включваща като свой елемент публичното оповестяване на резултатите и на показателите за ефективност.

Оценката на качеството на обучение на студентите и докторантите се осъществява съгласно Правилника за устройството и дейността на

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

МУ–София, Правилника за устройство и дейността на отделните звена на МУ – София и Правилника на МУ-София за подготовка и провеждане на учебната година.

За реализиране на високо качество на обучение е създаден, действа и се съблюдава Правилник за управление, структура и критерии на система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и академичния състав в МУ–София. Той е публично оповестен на сайта на МУ- София и е достъпен за всички участници в процеса. Правилникът е изменен и допълнен с решение на АС от 23.07.2019 г.

В МУ-София е създадена и успешно функционира Общоуниверситетска комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес (ОУКУОКУП), както и Комисии по качеството в основните структурни звена на Университета, актуализирана със Заповед на Ректора на МУ–София (РК 36 – 1127 от 11.07.2019 г.). Качеството на обучение е приоритетна задача на Ръководството на МУ-София, неизменно свързана с устойчивото развитие на Университета.

Вътрешният контрол на качеството на обучение в МУ-София се осъществява в следния йерархичен ред: Катедра – Ръководител катедра, Отговорник по учебната дейност, Катедрен и секционен отговорник по качество на обучението, Катедрен съвет; Зам. декан по УД и СДО; Декан; Декански съвет; Разширен декански съвет; Факултетен съвет; Академичен съвет. Утвърдени са катедрени и секционни администратори по качество. Представители на структурните звена участват в централната комисия по качеството на обучението в МУ – София.

По 1.1.2. Качеството на дейностите в МУ-София се гарантира чрез:

- съответна на предмета на дейността му структурна организация;
- нормативна база за основните му дейности и тяхното ресурсно осигуряване и управление;
- поддържане на висококвалифициран кадрови състав;
- периодична актуализация на образователните програми в съответствие с достиженията на съвременната наука и изискванията на пазара на труда;
- прилагане на съвременни методи и форми на обучение;
- информационно осигуряване на учебния процес;
- осъвременяване на материално-техническата база и на социалната инфраструктура;
- развитие на международно сътрудничество.

Периодично провежданите анкетни проучвания показват, че студентите оценяват положително усилията и качеството на дейността в МУ-София. Позитивните студентски мнения се потвърждават и от високите оценки на потребителите на кадри.

По 1.1.3. МУ-София осигурява и стимулира включване на студенти и докторанти в научноизследователската работа. В Медицински университет-София има действащ „Правилник за дейностите при реализация

на научните изследвания и други обекти на интелектуална собственост“, който е общодостъпен на официалния сайт на Университета. Научноизследователската дейност е основна част от дейността на академичния състав. Тя се реализира предимно на проектен принцип чрез сформирани на програмни екипи за реализацията на даден научен проект, както и чрез прякото участие на отделни изследователи – студенти, докторанти, служители и членове на академичния състав.

Основно научноизследователско звено в структурата на МУ е Центърът по молекулярна медицина, създаден през 2006 г. по VI Рамкова програма на ЕК (FP6-ACC-SSA-2004-2, договор INCO017147). Центърът е включен в националната пътна карта на научноизследователските инфраструктури в България, в област „Науки за живота“ и през 2009 г. и 2014 г. успешно валидиран от международна експертна комисия като Център за върхови постижения.

Ръководството на Медицинския факултет прилага и **политика на стимулиране** участието в научноизследователски дейности на своите студенти, чрез финансиране на научните форуми на АСМБ и СС. Ръководството на МФ стимулира тези дейности на своите възпитаници и чрез присъждане на кредити за научноизследователска дейност и публикации в наши и чуждестранни издания – налични и общодостъпни на официалната страница на МФ „Свободно-избираеми курсове“.

Във Факултета по дентална медицина резултатите получени от разработването на дисертации се използват в обучението и се актуализира и осъвременява учебния процес.

Пряка връзка между научните изследвания и обучението се осъществява и във Фармацевтичния факултет, предимно в приоритетни области на фармацевтичната наука и практика. Участието на студенти, дипломанти и докторанти за периода 2012-2017 г. е по основните научни направления на Фармацевтичния факултет.

ФОЗ предоставя оптимални възможности за научноизследователска дейност на преподавателите и стимулира трансфера на резултатите в образователния процес по специалностите. Преподавателите от ФОЗ прилагат европейските образователни стандарти в своята научна, учебна и методична работа като резултат от проведените специализации във водещи институции в Европа и света. Ежегодно учебните програми се актуализират и изцяло покриват изискванията за съответната специалност. Резултатите от научноизследователската дейност се представят на лекции и други научни форуми, в които участват студентите.

Университетският фонд за научни изследвания периодично обявява конкурсни сесии за проекти с участието на студенти и докторанти („Конкурс Млад изследовател“ и „Стимулиране на научни изследвания в области с постигнати високи постижения“). Приети са *Правилник за устройството и дейността на Фонд Наука; Политика за устойчиво интегриране на науката в обучението.*, където водеща цел е прилагане на резултатите от научноизследователската дейност в бизнеса.

Създаването и управлението на интелектуалната собственост в МУ-София се регламентира в *Правилник за управление на интелектуалната и индустриална собственост и за разпространение на знания в Медицинския университет – София*.

По 1.1.4. В МУ – София има *Етичен кодекс за академичното единство, приет на заседание на АС на Медицински университет – София на 23.10.2007 г., изменен на заседание на АС на 25.10.2016 г., изменен на заседание на АС на 23.07.2019 г.* За изпълнение на предписанията в кодекса, разрешаване на спорове и разглеждане на постъпили жалби и оплаквания е създадена постоянно действаща *Комисия по етика и академично единство в МУ – София*, дейността на която е регламентирана в *Правилник за дейността на комисията по етика и академичното единство*.

За осигуряване на академичното единство, академичните свободи и нетърпимостта към дискриминация, за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство са разработени *Правилник за работата на комисията по етика на научните изследвания в МУ – София /КЕНИМУС/, Правилник за разглеждане на студентски жалби в МУ-София, Вътрешни правила за приемането и разглеждане на сигнали за корупция/жалби; Правилник за устройството и дейността на Фонд Наука; Етични принципи при публикуване; Политика за устойчиво интегриране на науката в обучението*.

МУ разполага с процедура за предотвратяване изпитни измами и плагиатство заложи в *Правилника за подготовка и провеждане на учебната година*. В МУ-София е създадена организация за проверка и потвърждаване автентичността на академичните справки на прехвърлени студенти. В някои факултети са разработени собствени процедури и регламенти за предотвратяване на изпитни измами и плагиатство. През акредитационния период са документирани общо 27 случая за разглеждане на казуси по процедури за предотвратяване на документи с невярно съдържание.

Констатации по критерий 1.1:

В МУ-София са създадени и функционират вътрешни структури за разработване и прилагане на политика за осигуряване на качеството, в които се включват преподаватели, студенти и заинтересовани страни. Основните академични дейности са регламентирани чрез правилници и произтичащите от тях административни разпоредби. Въпросите за качеството на обучението са анализирани в Система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав (СОПКО). Създадена е взаимовръзка между научните изследвания и обучението. Гарантира се спазването на академичните свободи и са създадени условия за нетърпимост към прояви на академични измами.

Критерий 1.2. ВУ поддържа вътрешна система за качеството на обучението и на академичния състав, която включва и проучване на студентското мнение.

По 1.2.1. В МУ-София е създадена и функционира успешно система за управление на качеството на следните нива: **Общоуниверситетска комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес** (ОУКУОКУП), Комисии по качеството във Факултетите, Филиал-Враца, МК "Йорданка Филаретова". Дейността на ОУКУОКУП се ръководи от **Правила** за усъвършенстване на управлението на качеството на учебния процес. Комисията по качество осъществява своята дейност по предварително изготвена **Програма** за управление и осигуряване на учебния процес.

Налице са университетски анкетни карти за проучване мненията на студентите и други заинтересовани групи относно образователния процес. Факултетите и филиалите провеждат и специализирани анкетни изследвания за качеството.

Електронната анкетна система **Лумина** е представена официално в Медицинския факултет на МУ-София на 25.03.2012 г. Анкетната система позволява проследяване на организацията и качествено управление на учебния процес.

Общоуниверситетската комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес и Факултетните/филиалните комисии по качеството (ФКК) планират и осъществяват два пъти годишно вътрешни одити за оценка на качеството и функциониране на съответните програми за обучение. През отчетния период системно са провеждани специализирани обучения на вътрешни одитори във връзка с функционирането на ОУКУОКУП на академичния състав и на административния персонал на всички нива.

По 1.2.2. Разработен е Наръчник по качеството в съответствие с изискванията на международния стандарт EN ISO 9001:2015. В него са описани принципите, изискванията, обхвата и процедурите за работа. Със заповед на Ректора е определен Упълномощен представител на ръководството, който има съответните делегирани роли, отговорности и правомощия по отношение на Системата за управление.

Вътрешните одити се извършват два пъти годишно по предварително оповестен годишен план утвърден от Ректора. Резултатите от одита се документират в писмен Доклад от вътрешен одит, който се представя на Ректора и се предприемат са решения и мерки по предписаните коригиращи действия..

В последната година са планирани и проведени 15 одита.

Констатации по критерий 1.2:

В МУ-София действа ефективна вътрешна система за оценяване и поддържане на качеството на обучението, която непрекъснато се

усъвършенства и гарантира неговото осигуряване на всички равнища на институцията

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. ВУ изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация на професионалните направления и съответните специалности (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на заинтересовани страни.

По 2.1.1. МУ-София организира обучение в следните регламентирани от ЗВО „образователно-квалификационни степени: „професионален бакалавър”, „бакалавър”, “магистър” и образователната и научна степен „доктор” в редовна, задочна и дистанционна форма на обучение. Учебният процес в МУ – София се провежда по:

Учебната документация е разработена и одобрена в съответствие със следните нормативни документи : Закона за висшето образование, Наредбите за Единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по отделните специалности от регулираните професии на ОКС „магистър“, „бакалавър“ и „професионален бакалавър“, Закона за развитие на академичния състав в РБългария, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ-София, Правилника на МУ -София, ежегодните Правилници за подготовка и провеждане на учебната година, Инструкция за етапите на утвърждаване на учебната документация.

Програмите са разработени в съответствие със стратегията на ВУ и **отразяват четирите цели на висшето образование на Съвета на Европа** – осигуряване на качествено учене и преподаване, съизмеримо с европейските национални и институционални критерии; възможност за осигуряване и подобряване на качеството на висшето образование; подкрепа на взаимното доверие, което улеснява признаването и мобилността в рамките на и извън националните граници; информация за осигуряване на качеството в ЕНЕА.

Професионалните квалификации в резултат на завършено обучение по определена програма са ясно дефинирани в **квалификационните характеристики**. Те регламентират най-общо професионалните знания, умения и компетентности, които трябва да притежава студентът, завършил пълния цикъл на обучението по специалността и се отнасят до точното ниво в националната и европейска квалификационна рамка за висше образование. За специалност „Медицина“ квалификационната характеристика е публикувана под формата на „Каталог за общите и специфични образователни цели и резултати от обучението по медицина“.

Учебните програми са разработени по определен стандарт от хабилитирани преподаватели, водещи лекционния курс по дисциплината и включват следните елементи: анотация, цел, задачи, хорариум, брой кредити, вид и ниво на курса, форми, методи за обучение и оценяване, учебно-технически средства, разпределение по тематични единици, очаквани резултати, препоръчителна литература и конспект.

В МУ - София има утвърдени процедури за оценка, оптимизиране и адаптиране на учебните планове и програми. Процедурите са отразени в **Инструкция за етапите на утвърждаване на учебната документация и Инструкция за дейността на комисията по качество**: обсъждане от Катедрен и Декански съвет, утвърждаване от Факултетен и Академичен съвет. Съдържанието на учебните програми непрекъснато се актуализира в съответствие със съвременното развитие на специалността. За отчетния период с участие на студенти са актуализирани **36 учебни програми: в МФ – 5, ФФ 7, ФОЗ – 10, Филиал „Проф. д-р Ив. Митев” – 11, ДФО – 3.**

Ежегодно се изготвя **график на учебния процес** съгласно изискванията на Правилника на МУ – София за подготовка и провеждане на съответната

учебна година. Графикът фиксира начало и край на учебната година, продължителност на отделните семестри, изпитните сесии и ваканциите. От него се извеждат седмичните графици по специалности, курсове и семестри.

По 2.1.2. МУ- София поддържа **тясно сътрудничество с потребителите на кадри**, което дава възможност за своевременна обратна връзка относно качеството на подготовка. С работодателите се осъществяват срещи и анкетни проучвания, чрез които те излагат мнения и предложения за промени в учебните планове. **В състава на комисиите по учебни дейности са включени потребители на кадри и студенти.** Участието на студентите и докторантите в изработването и актуализацията на учебната документация се осъществява чрез техни представители в КС и ФС, както и чрез периодичните анкетни проучвания относно учебните планове и програми.

Количествена оценка на степента на заинтересованост към програмите е направена чрез проследяване броя на кандидат-студентите. **За акредитирания период се отчита най – висока степен на заинтересованост към програмата по „Медицина“.** Между 42 и 48% от кандидат-студентите заявяват специалност „Медицина“ като първо желание за класиране и **за 1 място се състезават 3 – 4 кандидат - студенти.**

По 2.1.3. МУ - София организира обучение в следните регламентирани от ЗВО образователно-квалификационни степени: **„професионален бакалавър”, „бакалавър”, „магистър” и образователната и научна степен „доктор”.** Формите на обучение /редовна, задочна и дистанционна/, както и тези за повишаване на квалификацията, са съобразени с националните нормативни документи. Организацията и управлението на обучението са в пълно съответствие с поставените цели, задачи и капацитет на МУ- София.

За всяка специалност има изготвена и утвърдена учебна документация, която включва квалификационни характеристики, учебни планове и програми. В учебната документация съществува ясна връзка с обявените мисия, цели и задачи на МУ - София. Висшето училище определя своя академичен профил в широк спектър от медицински специалности, акредитирани като:

- **9 програми на ОКС „професионален бакалавър”**
- **11 програми на ОКС „бакалавър”**
- **14 програми на ОКС „магистър”**
- **74 програми на ОНС „доктор”**

За проверявания период в МУ – София са се **дипломирали 1805 студенти**, от които **282 чужди граждани**. За същия период **687 преподаватели** са защитили **ОНС „доктор”**. От тях **9 души са чужди граждани** (5 докторски програми имат акредитация за обучение на английски език). Най – голям брой успешно защитени дисертации отчитат МФ и ФОЗ. За същия период **28 души** са придобили научната степен **"доктор на науките"**.

МУ – София организира и провежда следдипломно обучение на специалисти с висше образование, работещи в системата на здравеопазването под формата на **специализация**. Специализацията е

овладяване на специалност от номенклатурата на специалностите в системата на здравеопазването по учебен план и учебни програми, за определен срок и приключва след успешно полагане на изпит пред държавна изпитна комисия. Проведено е обучение по **75 специалности**. Общият брой на придобилите специалност в МУ - София за периода е **3005**.

МУ–София провежда и **следдипломно обучение /СДО/** под формата на квалификационни курсове и индивидуални обучения. Общият брой на висшите медицински и немедицински кадри преминали обучение по СДО е **32579**.

След успешно завършени **курсове за високоспециализирани дейности** са издадени **1627 сертификати** за придобита правоспособност.

През акредитационния период са разкрити **8 нови магистърски програми, 2 бакалавърски и 1 на ОКС „професионален бакалавър”**, както следва:

Програми на ОКС „магистър”:

- 7.3. Фармация „Оценка на здравни технологии с фармакоикономика”
- 7.4. Обществено здраве „Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност“
- 7.5. Здравни грижи „Клинични здравни грижи“
- 7.5. Здравни грижи „Медицинска рехабилитация и балнеология“
- 7.5. Здравни грижи „Здравословно и диетично хранене“
- 7.5. Здравни грижи „Медицинска козметика“
- 7.4. Обществено здраве „Управление на клинични изпитвания“
- 7.5. Здравни грижи „Трудотерапия”

Програми на ОКС „бакалавър”:

- 7.5. Здравни грижи „Лекарски асистент“
- 7.5. Здравни грижи „Трудотерапия”

Програми на ОКС „професионален бакалавър”:

- 7.5. Здравни грижи „Парамедик”

По 2.1.4. Учебната дейност в МУ - София се основава на разработена и одобрена учебна документация за всички образователни степени и форми на обучение. Разработената учебна документация е в съответствие с мисията, целите и задачите на МУ – София.

Учебните програми на преподаваните дисциплини съдържат очакваните компетенции и умения, които студентите трябва да придобият след завършване на обучението. Те предоставят академични знания и умения, които студентите трябва да придобият след завършване на обучението и могат да се прилагат в бъдещата им кариера. При изработването на учебен план и учебна програма по всяка дисциплина се определя обема на подлежащите на усвояване и контрол знания, времето, учебните форми и начина за оценяване на знанията на студентите.

Програмните цели на обучението са формулирани и поставени в духа на положителните традиции на университетското медицинско образование в България и отговарят на Единните държавни изисквания за придобиване

на висше образование по съответните специалности от регулираните професии, които се преподават в МУ-София.

Университетът провежда политики на сътрудничество с реалната работна среда, като насърчава усвояването на ключовите компетентности в областта на професионалната квалификация. В учебните планове на всички специалности е включено **задължително практическо обучение** под формата на **учебни практики и стажове**. Всички видове практики и стажове на студентите от МУ-София се провеждат в учебни, научни или здравни заведения, получили положителна акредитационна оценка по реда на ЗЛЗ. Методичното ръководство на практиките се осъществява от университетските преподаватели, а непосредственото ръководство може да се извършва и от представители на съответните учебни, научни или здравни заведения. Има утвърден **„Правилник за организация и провеждане на учебни практики и стажове в МУ-София“**, който е оповестен на официалната страница на Университета.

Удовлетвореността на студентите от организацията на практическото обучение се проучва чрез **анкети**.

По 2.1.5. В съответствие с европейските, националните и институционалните нормативни изисквания са определени:

- структурата на учебните планове за отделните ОКС в професионалните направления;
- наименованията и съдържанието на учебните дисциплини, включени в учебния план за съответната специалност;
- структурата на академичната година по семестри, седмици и часове;
- броят на кредитите за всяка дисциплина, в зависимост от нейното съдържание и време за преподаване;
- съотношението между часовете, предвидени за лекции и часовете за практически занятия (упражнения, семинари и др.);
- хорариумът за провеждане на стажове и учебни практики.

Учебните планове се разглеждат и обсъждат в Катедрените съвети, Факултетните съвети и се утвърждават от Академичния съвет. В съдържателно отношение учебните планове и програми отразяват спецификата на съответната научна област и включват **задължителни, избираеми и факултативни дисциплини**. ЕГ установи, че в изготвянето на учебните планове на специалностите от регулираните професии **е спазена съответната Наредба за Единните държавни изисквания** за придобиване на висше образование по специалността – задължителните дисциплини напълно съответстват като номенклатура и хорариум на ЕДИ. **След 2017 г. са актуализирани учебни планове по 3 магистърски програми; 4 бакалавърски и 6 програми на ОКС „професионален бакалавър”**.

В учебните планове на специалност „Медицина” и „Дентална медицина” не са отразени часове за извънаудиторна заетост и държавните изпити не са оценени с кредити (съгл. изискването на Наредба №21 за натрупване и трансфер на кредити във ВУ чл.16 и чл.13). В учебния план на

„Дентална медицина” се предвиждат текущи оценки по латински език, информатика, акушерство и гинекология, очни болести в нарушение със ЗВО чл. 44 (2).

Всеки учебен план е достъпен на сайта на съответния факултет. ФОЗ провежда дистанционна форма на обучение (ДФО) в професионално направление „Обществено здраве” по специалностите „Обществено здраве и здравен мениджмънт”, „Трудова медицина и работоспособност”, „Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност” на образователно-квалификационна степен “магистър”. За целта е изготвена и утвърдена стандартната учебна документация: **квалификационни характеристики, учебни планове, учебни програми и ежегоден график на учебния процес.**

Учебната документация е разработена и одобрена в съответствие с утвърдените институционални стандарти (процедури) и Наредбата за държавните изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища. Функционира **център за дистанционно обучение (ЦДО)**. Създадена е организация за разработване, одобряване, периодичен анализ и актуализиране на учебната документация за ДФО, като същата се приема от Академичния съвет след предложение на основното звено, водещо обучението и от ЦДО.

Учебната документация за провеждане на ДФО по специалностите включва и **пакет материали за студента**, разработени съгласно чл. 8 ал. 2 на Наредбата за ДФО. **Пакетът съдържа информация за студента, упътване за работа с електронната платформа, наръчник за дистанционно обучение и информационна брошура за работа.** Предвидено е предоставяне на необходимата информация за кандидат - студентите относно естеството, съдържанието и техническите изисквания за ДФО в кандидатстудентския справочник и на сайта на МУ- София. Осигурени са различни форми за синхронна и асинхронна комуникация, индивидуални и групови взаимодействия между студенти и преподаватели за оптимално провеждане на ДФО.

ФОЗ осигурява необходимите **виртуални учебни ресурси** за нуждите на ДФО.

Констатации по критерий 2.1:

МУ-София изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация на професионалните направления и съответните специалности при съдействието на заинтересовани страни. Учебната документация е съобразена със ЗВО и вътрешните нормативни актове.

В учебните планове на специалностите „Медицина” и „Дентална медицина” са допуснати несъответствия с нормативни изисквания.

Учебните програми са разработени в унисон със Стратегията на МУ - София и прилежащите звена и имат ясно изразени очаквани резултати от обучението. Програмните цели на обучението са

формулирани и поставени в духа на положителните традиции на университетското медицинско образование в България и отговарят на Единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по съответните специалности от регулираните професии.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Официално са приети методически стандарти за учебна документация (учебни планове и програми) и стандарт (процедура) за промени в учебната документация, които са свързани със стимулиране на мотивацията и ангажираността на студента в процеса на обучение.

Учебната дейност в МУ-София е организирана на основата на разработена и одобрена учебна документация за всички образователни степени и форми на обучение, и се осъществява при спазване на разпоредбите на действащите в страната закони и подзаконовни нормативни актове в областта на образованието. Има официално приети и утвърдени стандарти за разработване и поддържане на учебна документация за обучение. Стандартите са изготвени в съответствие със ЗВО, Наредбата за ЕДИ за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „Професионален бакалавър” „Бакалавър” и „Магистър”, Наредба N 21 от 30.09.2004г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, Правилника за дейността на МУ- София, Директиви на ЕС, Закон за здравето, Закон за лечебните заведения и др.

Методичните стандарти и процедури за разработване и поддържане на учебната документация са публикувани на официалния сайт на МУ-София. Приемането на учебната документация се придружава с обсъждане и приемане на заседание на Катедрен съвет/Съвет на специалността, разширен Декански съвет, Факултетен съвет/ Съвет на Филиала, Колежански съвет и утвърждаване на заседание на Академичен съвет. Учебните програми се приемат от Катедрен съвет. При необходимост от утвърждаване на промяната в Нормативен акт на по-горна инстанция, цялата документация се изпраща за разглеждане и утвърждаване от съответното Министерство, Агенция и др.

Учебната документация на МУ – София се управлява съгласно „Инструкция за етапите на утвърждаване на учебната документация“ и работна Инструкция, като част от Наръчника по качество на МУ-София. Квалификационните характеристики по отделните специалности периодично се актуализират и обновяват съобразно промените в учебните планове, развитието на науката и практиката, държавните и европейските изисквания, съсловните организации и потребителите на кадри.

Организацията по изпълнението и контролът на приетите стандарти и процедури за учебната документация - квалификационните характеристики, учебни планове, учебни програми, график на учебния процес се извършва от отделите “Студентско образование” към съответните структурни звена на

Университета, отдел Следдипломно обучение, Международен отдел на МУ-София, Център за кариерно развитие, Център за дистанционно обучение.

За административно обслужване на студенти и докторанти и в изпълнение на чл. 17 ал. I, т. 9 от Закона за висшето образование в МУ-София е създадена Интегрална информационна система за обслужване на студенти. Системата е изградена да подпомага студентите и кандидат-студентите, като им предоставя пълна информация относно обучението, провеждащо се в МУ-София. В МУ - София се осъществява регулярно обсъждане и анализ на качеството на обучение. СОПКО за съответните специалности, организират провеждането на анкети за студентското мнение по отношение актуалността на предлаганите учебни програми и качеството на преподавателската дейност. Предприетите конкретни действия за подобряване качеството на обучение се огласяват официално в резултат от отчитане на състоянието му след семестъра, след учебната година или след одит, акредитация или следакредитационен контрол.

По 3.1.1. В МУ-София действащата учебна документация е обект на системен анализ и обновяване. Периодично се анализира актуалността на предлагания учебен материал, като се взема предвид студентското мнение, мнението на потребителите и съвместимостта му с учебната документация от европейското пространство на висшето образование. През акредитационния период учебната документация е била обект на непрекъснато актуализиране и обновяване. В основните звена на университета са актуализираните 40 броя учебни планове и въведени нови и актуализирани учебни програми с участие на студентите и бизнес организации.

Отчитане и анализиране мнението на обучаваните е утвърдена практика в МУ – София. Налице е периодично проучване удовлетвореността на студентите от качеството на учебния процес чрез анонимни анкети, които показват, че преобладаващата част от анкетирания студенти оценяват положително качеството на образование, действащата система за оценка на знанията и преподавания материал, предоставян на достъпен език и съобразен със спецификата на учебните дисциплини. Добра е оценката и за въведените критерии позволяващи да бъде направена обективна оценка на уменията и професионалната компетентност за оценяване на теоретичните знания и практическата подготовка. Резултатите от анкетните проучвания се анализират критично от преподавателите и ръководството, и намират отражение в релевантна корекция на учебните програми.

Всички учебни програми в МФ са актуализирани през 2013 г. и са използвани в основата на изработване на „Каталог за общите и специфични образователни цели на обучението по медицина“. Последният УП за специалността „Медицина“ е публикуван в Правилника за подготовка и провеждане на уч. 2017/18 г. и на официалната страница на МФ и е в сила от уч. 2017/18 г. В новия УП са включени две нови задължителни дисциплини – дисциплините „Медицинска психология“ и „Медицинска онкология“,

променено е името и съдържанието на учебната дисциплина „Образна диагностика, нуклеарна медицина и лъчелечение“ в „Образна диагностика, нуклеарна медицина и онкология“.

Преподаването на теоретичния материал и усвояването на практически умения в МУ е ориентирано изцяло към студентите. Използването на различни университетски болници като бази при цикличното обучение на студентите осигурява практическо обучение по клиничните дисциплини до леглото на болния и запознаване с разнообразна клинична патология и най-модерни методи на диагностика и лечение. От анализа на проведени анкети за проучване на студентското мнение през 2016 и 2017 г. се установява, че 78,9 % от анкетираните студенти през 2017 г. и 77,3% от анкетираните студенти през 2016 г., след завършването си се чувстват подготвени да работят като лекари в клиничната практика, като най-голям интерес студентите проявяват към вътрешни болести.

За стимулиране на мотивацията и ангажираността на студентите и успешното им реализиране на пазара на труда МУ е предоставил възможност за включването им в Проект „Студентски практики – Фаза 1 на МОН. За периода от месец юни 2016 г. до юни 2018г. са осъществени 1600 студентски практик. Процентът на реализираните студенти останали на работа при същия работодател след успешно реализирана практика и след дипломиране, са в МБАЛ „Д-р Стамен Илиев АД“ – гр. Монтана – 100% медицински сестри и акушерки, МБАЛ „Христо Ботев“ – гр. Враца – 90 % медицински сестри и акушерки, Военномедицинска академия – София – 30 % от специалност „Медицина“, Болница „Царица Йоанна“ – 15 % медицински сестри.

Учебният план на ФДМ е хармонизиран с Директивите на Европейския съюз и ADEE. Учебните програми по всички дентални дисциплини са актуализирани през 2016 г. и 2017 г. Актуализирани са и учебните програми за обучение за придобиване на специалност. Разработена е програма по нова специалност – Дентална имплантология. Висока е оценката на студентите за качеството на обучението. През периода 2012-2017 г. във факултета по Дентална медицина са проведени 15 анкети сред студенти, преподаватели, специализанти и потребители на дентална помощ. Резултатите от анкетните проучвания са обсъждани на катедрени съвети или представяни като научни публикации за по-широка гласност.

Учебната документация във ФФ на МУ е организирана съгласно ЗВО, Правилника за устройството и дейността на МУ-София, Правилника за устройството и дейността на Фармацевтичен факултет при МУ-София и Правилника за административното обслужване на студенти и докторанти в МУ-София, приет на АС на 19.09.2017 г.

В края на всеки семестър и в началото на учебната година се обсъждат на катедрено и факултетно нива резултатите от подготовката на студентите. Пълен отчет и анализ за състоянието на учебния процес се прави един път годишно от ръководството пред Общото събрание на Фармацевтичен факултет-София. Решенията се обявяват публично на сайта на ФФ при

МУ-София (www.pharmfac.mu-sofia.bg).

В МУ – София се отделя особено внимание на учебните програми на чужд език. През 2017 г. са актуализирани учебните програми за преподаването на английски език по всички дисциплини в Медицинския факултет, Факултета по дентална медицина и Факултета по фармация.

Във ФЗО през учебната 2016-2017 г. са актуализирани учебните планове и програми на специалностите: лекарски асистент, кинезитерапия, управление на здравните грижи, обществено здраве и здравен мениджмънт във Факултета по обществено здраве. През учебната 2017-2018г. са актуализирани учебните програми за специалностите “Медицинска сестра” и “Акушерка”.

Във Факултета по обществено здраве е ситуирана Българската секция по биоетика при Департамента по биоетика на ЮНЕСКО. В ход е реализиране на изследователски проект „ГРАНТ-2017“ „Въвеждане на обучение по биоетика в съвременните училища - фактор за здравословен стил на живот на подрастващото поколение“.

ФЗО поддържа тясно сътрудничество с потребителите на кадри - от МЗ, НЗОК, РЗОК и ръководители на водещи лечебни и учебни заведения в страната, което осигурява обратна връзка и условие за релевантната корекция на учебната документация.

Поради недостига на медицински кадри в София и страната ръководителите и работодателите на здравните заведения по време на учебната практика и държавния стаж предоставят оптимални условия за обучение на студентите и възможности за работа в свободното им време. На част от студентите здравните заведения поемат финансирането на обучението, като след завършването те се задължават да работят пет години в здравното заведение. Още по време на държавния стаж някои от студентите получават покана да останат на работа след завършването си.

Във Филиал „Проф. Д-р Иван Митев” към МУ София са приети правила за вътрешно и външно рецензиране на учебните планове за обучаваните специалности.

За периода 2012 г./ 2017 г. са проведени 5 бр. процедури за разработване, усъвършенстване и одобрение на учебната документация, 3 бр. актуализации на учебни програми и, 6 бр. промени на учебни планове. Филиал има сключени 13 двустранни договори с работодатели, здравни и социални заведения за провеждане на учебни практики и производствени стажове на обучаваните студенти.

Учебната документация в Медицински колеж ”Й. Филаретова”-София периодично се анализира като се вземат предвид оценките и препоръките на студентите, както и съвременните тенденции в здравеопазването.

По 3.1.2. В МУ - София се осъществява обучение, ориентирано към развитие на професионална компетентност чрез използване и генериране на съвременни образователни и изследователски технологии.

В МФ е въведена методика на проблемно-базираното обучение в предклиниката, съчетавайки традиционните с иновационни методи на преподаване като добра предпоставка за създаване на връзка между клиничните и предклинични дисциплини, формиране на клинично мислене при студентите, придобиване на умения за самостоятелно решаване на клинични проблеми, придобиване на умения за общуване и работа в екип. Аудиториите и учебните зали са оборудвани със съвременна аудиовизуална техника. Всички катедри и клинични центрове разполагат с мултимедии и мултимедийни системи, закупени или изградени със средства на МФ. Политика на ръководството на МФ е да съдейства и подпомага за въвеждане на иновационните изследвания и методи пряко в научноизследователския и в лечебно-диагностичния процес.

Във ФДМ мотивацията на студентите се стимулира чрез различни инициативи: апробирана е система за стажантското обучение чрез разработване на научна теза по определена клинична тема. Във всяка катедра има организирани кръжоци и организирано участие на студентите в научни форуми. Действащите центрове за продължаващо образование по дентална медицина“ и центърът по интегрирана дентална медицина представляват много база за провеждане на следдипломното обучение и специализация на завършилите дентални лекари и за провеждане на преддипломния стаж на студентите от специалност „Дентална медицина“. Лекционните зали са оборудвани със съвременна аудиовизуална техника. Използва се директна връзка с Интернет за визуализиране на лекционния материал, също интраорална камера за обогатяване на клиничния материал.

Двете аудитории на **ФФ**, в които се провеждат лекциите по всички дисциплини, са оборудвани със съвременна мултимедийна техника. Лекционният материал се преподава под формата на мултимедийни презентации в интерактивен формат с прякото участие на студентите. Учебните лаборатории са оборудвани със съвременна лабораторна техника, отговаряща на Европейските изисквания и позволяваща провеждането на много високо ниво на практическото обучение на студентите. Студентските лаборатории разполагат със специфична за всяка дисциплина апаратура, необходима за провеждане на ефективен учебен процес. Голямата част от резултатите от научните изследвания на академичния състав са включени в учебната дейност. Организирано е обучение по две допълнителни специализации в рамките на редовното обучение на студентите след втори курс – по Промислена фармация и Клинична фармация. Въвеждани са нови задължителни дисциплини, след доказани научни постижения на преподавателите – Фармакоикономика, Фармацевтични грижи, Фармацевтична биотехнология, Фармакоепидемиология, Болнична фармация, Проблемни случаи на фармакотерапията и нови избираеми дисциплини след доказани научни постижения на преподавателите – Клетъчна и молекулярна фармакология, Компютърни технологии - II ч., Лекарствен дизайн, Лекарствен метаболизъм и лекарствена токсичност, Наркомании, Педиатрични лекарствени форми, Синтез на

радиофармацевтични продукти и БАВ за диагностика и лечение, Синтез и охарактеризиране на лекарствата, Технология на лечебно-косметичните продукти, Фармакоепидемиология и фармацевтичен постмаркетинг, Фармацевтичен бизнес, Фармацевтичен маркетингов мениджмънт, Химиотерапия, Алтернативна медицина, Спешна и неотложна медицинска помощ, Наноразмерни лекарство-доставящи системи, Етерични масла и ароматерапия, Токсикологична химия, Методи за анализ на растителни метаболити в растителни продукти и др.

Във ФОЗ обучението е ориентирано към развитие на професионална компетентност чрез използване и генериране на съвременни образователни и изследователски технологии. В процеса на обучението се акцентира върху иновативни, интерактивни, дидактични форми за активизиране на студентите чрез увеличаване дела на самостоятелната им подготовка (курсови работи, участия в семинари, дискусии по актуални проблеми на здравните грижи и общественото здраве, решаване на казуси, ролеви игри, включване на студентите в различни практически ориентирани ситуации за овладяване на конкретни техники, практическа дейност и др.). Във ФОЗ е реализиран проект “Въвеждане на дистанционно обучение по обществено здраве“ по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ /2012 – 2014/. Общата цел на проекта е подобряване на качеството и достъпа до обучение и квалификация чрез създаване на платформа за иновативни електронни форми за интерактивно обучение, развиване на виртуална библиотека и провеждане на дистанционно обучение със студенти от Факултета по Обществено здраве на Медицински университет (МУ) – София. През отчетния период е акредитирана средата за дистанционно обучение и специалностите “Обществено здраве и здравен мениджмънт”, “Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност” и “Трудова медицина и работоспособност” .

Методите на обучение във **Филиал „Проф. д-р Иван Митев“ Враца** се осъществяват чрез използването на аудио-визуална техника и мултимедийни и интерактивни продукти. При реализирането на учебния процес, особено при практическата подготовка, широко са застъпени интерактивните методи на преподаване, като: казус, симулация, ролеви игри; брейнстроминг, дискусия, дебати; работа по проект, експеримент. Практическите упражнения се провеждат в учебните кабинети и в клинична обстановка. В кабинетите студентите се упражняват върху мулажи и фантоми. В болничните заведения и социалните домове упражненията се провеждат с пациенти и/или обитатели на дома в реална клинична обстановка.

В МК са създадени много добри условия за оптимално усвояване на знания от студентите – подобряване на материално-техническата база, осигуряване на необходимите консумативи и материали, използване на нови, съвременни форми на преподаване.

По 3.1.3. В МУ-София с принадлежащите структурни звена се осъществява обсъждане и анализ на състоянието на системите регулярно в

съответствие с Правилника за устройството и дейността на МУ – София, Правилника за подготовка и провеждане на учебната година и ЕДИ по специалности и образователни степени. Обсъждането и анализът се осъществяват в началото на учебната година, текущо – средата на семестъра, края на зимния семестър, след зимната сесия преди летния семестър, в края на учебната година. Резултатите от действието на системите за контрол и оценка периодично се оценяват и огласяват, като се взима предвид и студентското мнение. Ежегодно се получава информация от обучаваните за организацията и управлението на учебния процес, учебното съдържание и др. посредством периодично провеждане на анонимни анкети със студентите, мнения на студенти по отношение организацията на учебния процес и учебната практика, изразявани пред курсовите ръководители, обсъждания между преподаватели и студенти, участието на студенти във Факултетния съвет /Колежански съвет/ Съвет на Филиал Враца, в Академичния съвет на МУ-София, отразяване на новости в съответните научни области по специалности.

Оценката на ефективността от действието на системите се оценява и огласява ежегодно на Общото отчетно събрание на съставните структурни звена на МУ-София.

В МФ периодично се провеждат анкети сред студентите за тяхното мнение за нивото на получените знания и методи на преподаване чрез анкетна система LUMINA с осигурен достъп до системата по предварително определен график, за студенти от I до III курс, за студенти от IV и V курс и за студенти от VI курс (дипломанти).

Резултатите от анализа на данните от Анкетна система LUMINA за студенти се представят в Учебен отдел на Деканата в срок до 2 календарни месеца след приключване на учебната година.

Резултатите от анализа на данните от Анкетна система LUMINA за дипломанти се представят в Учебен отдел на Деканата в срок две седмици преди официално обявената дата за промоция на випуска. Резултатите от проведената анкета с абсолвентите за 2017 г. относно възможностите за реализация след завършване на висшето образование показват, че 78.9% желаят да се реализират в клинична практика, 52% искат да останат в България. Като най-желани специалности са посочени - педиатрия, неврология, вътрешни болести, кардиология и анестезиология и интензивно лечение.

Клинично обучение на студентите се провежда в клиничните бази на **16** университетски болници, Студентите по медицина по време на следването си преминават и през **3** летни учебни практики по програма включваща задължителни за изпълнение дейности, които са неразделна част от учебния план и учебния процес. Преддипломният стаж на студентите се провежда в лечебно-диагностичните и профилактични бази на МУ-София или в болници, утвърдени от ръководството на факултета. За провеждане на преддипломния стаж по вътрешни болести студентите имат възможност за избор на бази с цел обучението да обхване максимално разнообразие от клинични случаи –

всички клиники в структурата на катедрата, които териториално са разположени в МБАЛ „Александровска“, „Св.Иван Рилски“, Клиничен център по гастроентерология и катедра Спешна медицина към МБАЛ „Царица Йоанна“, Клиничен център по ендокринология към УСБАЛЕ „Акад. Ив.Пенчев“, Клиничен център по алергология и катедра Пропедевтика на вътрешните болести към МБАЛ „Александровска“, Клиничен център по белодробни болести СБАЛББ „Св.София“.

За провеждането на преддипломния стаж по хирургия катедрата предоставя три бази, разположени на територията на МБАЛ „Александровска“ и МБАЛ „Царица Йоанна.

По другите дисциплини, по които студентите провеждат преддипломен стаж им се предоставя пълен достъп до клиничните бази в структурата на катедрата – СБАЛАГ „Майчин дом“, СБАЛДБ „Проф. Ив. Митев“, СБАЛИБ „Проф. Ив.Киров“, РЦООЗ и др.

В катедрените колективи на **ФДМ** системно се разглеждат резултатите от текущото оценяване на студентите и участието в семинарните обсъждания, като се набелязват съответни мерки за тяхното подобряване. През последните 5 години се установява трайна тенденция в стабилизиране успеваемостта на студентите по дентална медицина, като в последните две години се наблюдава леко повишаване на средния успех.

Резултатите от проведените анкетни проучвания във **ФФ** свързани с методите на преподаване по профилиращите дисциплини показват висока оценка на методите и средствата на преподаване, висока ерудиция и компетентност на преподавателите.

Във **ФОЗ** обсъждане и анализ на състоянието на учебния процес и свързаните с обучението системи се провежда в началото на учебната година, текущо – средата на семестъра, в края на зимния семестър, след зимната сесия преди летния семестър, в края на учебната година.

Във **Филиал „Проф. д-р Ив. Митев“, гр. Враца** периодично се анализират и огласяват резултатите, свързани с методите на преподаване и оценяване на постиженията на студентите, като се взема и студентското мнение. Резултатите свързани с методите на преподаване и оценяване се огласяват и разглеждат на съвети на Филиала от един до два пъти семестриално. При приключване на семестъра се провежда Съвет на филиала, на който се разглежда успехът на студентите и допускането им до изпитна сесия Студентското мнение дава възможност ръководството да реорганизира и въведе нови методи на преподаване и оценяване за подобряване на качеството.

На един от въпросите – „Смятате ли, че проведената практическа подготовка и получените практически знания и умения ще Ви помогнат при реализацията на пазара на труда“, отговори са: да – 78,2%; по скоро да – 18,6%; не мога да преценя – 3,2%.

В **МК „Й. Филаретова“** е изградена система за непрекъсната обратна връзка със студентите. Обратната информация се получава чрез участие на студентски представители от специалностите в органите на управление –

Общо събрание, Колежански съвет, чрез периодични срещи на ръководството на МК със Студентския съвет и чрез провеждане на анкети за проучване на мнението за учебния процес.

По 3.1.4. МУ – София предоставя публична информация за критериите за оценяване знанията и уменията на студентите. Изпитните процедури се организират и провеждат съгласно правилниците на МУ-София (чл. 44, ал. 1 от ЗВО), а оценяването на знанията студентите става чрез изпити съгласно чл. 44, ал. 2 от ЗВО. Условието, реда и процедурите за провеждане на изпитите в МУ-София са разписани в Раздел VII на Правилника на МУ-София за подготовка и провеждане на текущата учебна година.

МУ - София разработва и оповестява системи /правила и процедури/ за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите, за натрупване и трансфер на кредити.

Редът и процедурата за прием на студенти подробно се уреждат в Правилника за устройството и дейността на МУ - София и ежегодно издавания Справочник за кандидатстване и прием на студенти в университета. В Кандидат – студентския справочник са регламентирани условията и документите за кандидатстване, състезателните изпити, механизмите на балообразуване и класиране на кандидат – студентите.

Правата и задълженията на обучаваните се огласяват в началото на обучението им в МУ - София. Те са запознати с правото си да се информират за мотивите относно получена оценка, включително и за текущите.

За правилното функциониране на системите е създадена административна структура – Отдел „Студентско образование” в Ректората и в отделните звена на висшето училище, които организират семестриалните и държавни изпити. Студентите имат достъп до създадената изпитна система чрез: предоставяне на информацията на хартиен и електронен носител за датите на изпита; получаване на конспектите за изпит от Отдел „Студентско образование”; запознаване със системата за изпитната процедура на сайта на МУ и чрез устно представяне на Правилника; оповестяване Правилника и на табло, така че студентите да имат неограничен достъп до него. Отразени са правилата, по които се процедира при слаби оценки, неявяване на изпит, боледуване и майчинство или желание за повишаване на оценката.

За всеки студентски курс по отделните специалности е определен курсов ръководител, който изпълнява организационни, контролни и комуникационни функции, подпомагащи ефективното протичане на учебния процес. Неговите отговорности са официално регламентирани в Правилника за провеждане на учебната година.

Чрез сайта на МУ – София и на отделните структурни звена, както и в отделите „Студентско образование”, студентите и кандидат – студентите могат да получат пълна информация за учебния план, учебните програми и графика за обучение. Въведена е съвременна форма за обслужване на студентите чрез кореспонденция и Интернет-връзка. Тя позволява да се оптимизира управленския процес в обучението и получава висока оценка от

обучаваните.

В ежегодно утвърждавания от Академичния съвет на МУ-София „Правилник за подготовка и провеждане на учебната година“ са определени в отделен раздел условията, редът и процедурите за провеждане на изпитите и държавните изпити в МУ-София. Формите за проверка и за оценка на знанията и уменията на студентите се определят в утвърдения Учебен план и учебни програми. Видовете изпитни сесии са януарска и юнска редовни изпитни, удължени януарска и юнска сесии (за майки, бременни, диспансерно болни, заболели по време на редовната сесия и т.н.) и септемврийска поправителна сесия. Явяването на изпитна сесия се разрешава след представена в съответния СО студентска книжка със заверен семестър. Заверката се основава на изпълнението на задълженията по учебен план и програма и не повече от три документирани отсъствия от занятия и представен документ за отработените пропуснати упражнения. Явяването на изпитни сесии в МФ за студенти от I-ви до III-ти курс се извършва по групи, съгласно график (изпитна програма), утвърден от Заместник Деканите на български и чуждестранни студенти. Явяването на изпит за студентите по Медицина след III-ти курс се извършва след края на съответния цикъл, заверен в Деканата по групи, на дати, определени на лотариен принцип.

За студентите, обучаващи се по модулната/циклична система, се изработва и утвърждава от Заместник Деканите на български и чуждестранни студенти в началото на учебната година график за учебните занятия и изпитни сесии за цялата учебна година. За студентите обучаващи се семестриално изпитните програми се изготвят в края на всеки семестър.

Не се разрешава явяването в един ден на повече от един изпит.

Провеждането на изпитите включва и задължителна писмена част, която се съхранява за срок не по-малък от една година от провеждането на съответния изпит (чл. 102 от Правилника за устройството и дейността на МУ-София (ПУДМУС) и чл. 44, ал. 2 от Закона за висшето образование (ЗВО). Когато писмената част от изпита е тест, той не може да е основание за допускане или недопускане до следващата част от изпита по съответната дисциплина. Писмените части от изпитите могат да се обжалват от студентите пред Ръководителя на катедрата или пред Декана непосредствено след изпита.

Практически и теоретичен изпит се провежда задължително от комисия с Председател хабилитирано лице. Изпитните комисии се състоят от не повече от две хабилитирани лица и не повече от едно нехабилитирано лице. Ръководителите на катедрите определят състава на изпитните комисии. Изпитите се провеждат на български език и на английски език. Изпитните протоколи са групови и индивидуални.

Комисиите за Държавен изпит се определят по предложение на Декана на МФ и се утвърждават със заповед на Ректора на МУ – София. Съставът на комисиите за Държавен изпит включват председател и не по-малко от още две хабилитирани лица, които са с призната специалност. Изпитните

протоколи за Държавен изпит са индивидуални и в тях се изписват изтеглените теоретични въпроси.

Определянето на изпитните комисии (за семестриални и държавни изпити) се извършва задължително на лотариен принцип.

Оценката от изпита се вписва непосредствено след неговото провеждане в изпитния протокол, студентската книжка, студентския картон и катедрения журнал. Заедно с протоколите от изпита оценката се нанася и в Главната книга, същия ден или не по-късно от 24 часа след изпита от хабилитиран преподавател, член на изпитната комисия.

Системите за оценяване – оценяването по шестобална система, „Успешно заверил“, и *по ECTS* са отразени на последната страница на академичните справки, които издава МУ за студентите.

По 3.1.5. В МУ-София има изградена организация при постъпване на студентски жалби. Всички жалби се разглеждат от етичните комисии по основни звена, която в своята работа се ръководи от Етичния кодекс за академично единство. След регистриране на сигнала или жалбата, той се представя на Ректора на МУ-София, който определя със заповед за всеки конкретен случай петчленна комисия и нейни заместници, която да разгледа сигнала. Комисията се състои от трима преподаватели, един член на администрацията на МУ-София и един студент. Комисията събира, обобщава и анализира всички необходими доказателства за изясняване на обстоятелствата по подадения сигнал и в срок от 5 дни съставя констативен протокол. Ректорът се произнася по доклада на комисията в тридневен срок, като за резултата се уведомява подателят на сигнала. Всички документи, свързани с подадения сигнал за нередност или жалба се съхраняват в Ректората за срок от 2 години.

В МУ за акредитирания период са постъпили 2 молби от студенти от ФФ с искане за преразглеждане на писмените им работи. По молбите са назначени комисии със заповеди на Декана, които са преразгледали работите и са дали становища.

Констатации по критерий 3.1:

Учебната документация на МУ-София се управлява съгласно „Инструкция за етапите на утвърждаване на учебната документация“ като част от Наръчника по качество на МУ-София.

Обучението на студентите в МУ е организирано така, че да дава възможност за пряко участие в научноизследователския и в лечебно-диагностичния процес на катедрите и клиничните центрове. Спазен е основният принцип на обучение - обучение базирано на реален контакт на студента с пациентите, осигуряване на достъп до апаратура за лабораторни, образни, интервенционни и оперативни процедури.

Подготовката и провеждането на учебната година се ръководи от ежегодно издаван правилник, който е общодостъпен на официалните страници на университета и на основните звена.

Чрез електронната анкетна система Лумина се събира и анализира мнението на студентите, като активна страна в обучителния процес.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функциониране на системата – от приема на студентите включително до тяхната професионална реализация.

По 4.1.1. В МУ-София се използват всички съвременни методи за предоставяне на информация за студентите. Университетът създава условия за акуратно информирание и ориентиране на кандидат-студентите и студентите относно условията за обучение и възможностите им в рамките на учебното заведение да се изградят като специалисти. Те са достъпни на сайта на МУ – София, кандидат-студентския справочник, правилниците на МУ-София, Кариерния Център на Университета и други. ВУ поддържа контакти с работодателите, като се стреми да разшири формите за професионалната реализация на студентите.

МУ - София насърчава мобилността на студентите. Сключени са договори за мобилност на студенти и преподаватели по програма „Еразъм+“ с университети от 18 страни. През 2017 г. ФОЗ е организиран и провел Еразъм седмица, в която са взели участие представители от 12 университета. В периода 2013 до 2019 година са реализирани 759 мобилности на преподаватели и студенти по програма „Еразъм+“ и двустранни споразумения.

По 4.1.2. Приемът на студентите се организира по указания, публикувани в *Справочник за кандидат-студенти*. Начинът на прием на докторантите се оповестява редовно на интернет страница на Университета. Останалите аспекти на студентското развитие се третират изчерпателно в: *Правилник за учебната дейност*. Реализацията на студентите се подпомага от Университетски център за кариерно развитие.

В акредитирания период (уч. 2013/2014 г. – уч. 2018/2019 г.) в МУ-София са приети общо **13778** студенти, от които **10099** български граждани, **3679** чуждестранни граждани. От тях: Магистър – 9.038; Бакалавър – 2.814; Професионален бакалавър – 1.926

Разпределение по основни звена:

- МФ – 1.659 български граждани; 2.414 чуждестранни граждани;
- ФДМ – 908 български граждани; 759 чуждестранни граждани;
- ФФ - 873 български граждани; 328 чуждестранни граждани;
- ФОЗ - 3.999 български граждани; 130 чуждестранни граждани;
- МК – 1.878 български граждани; 48 чуждестранни граждани;
- Филиал Враца - 782 български граждани; 0 чуждестранни граждани;

Общо за периода е осъществен прием платено обучение на **5435** български и чуждестранни граждани.

За обучение по ОНС „Доктор“ в 74 акредитирани докторски програми са зачислени 747 български граждани и са защитили 461. Зачислените чуждестранни граждани за същия период са 12, защитилите са 4.

По 4.1.3. МУ-София има разработени правилници за участието на студентите и докторантите в НИД. Правилниците са разработени в съответствие със Закона за висше образование (ЗВО), със Закона за насърчаване на научните изследвания (ЗНИИ), с Правилника за устройството и дейността на МУ-София и уреждат основните положения, свързани с организацията и провеждането на НИД на студентите и докторантите.

В МУ – София през отчетния период са финансирани следните конкурсни процедури с участието на студенти и докторанти:

- Ежегоден конкурс „Грант“ – 281 проекта
- Ежегоден Конкурс „Млад изследовател“ – 158 проекта
- Конкурс „Изграждане на инфраструктура за научни изследвания“ – 2
- Конкурс „Стимулиране на научни изследвания в области с постигнати високи постижения“ – 18

В периода 2014/2019 г. в национални и международни студентски форуми и други научни прояви са участвали **6324** студенти и докторанти. Най-голяма активност са проявили студентите и докторантите във ФОЗ и ФФ. Във ФОЗ за периода на акредитацията са реализирани 547 публикации, от които 475 в български научни списания и 64 – в чуждестранни списания. Направени са 3 публикации в списания с импакт-фактор. Докторантите са участвали в написването на 5 монографии и научни книги. Участията в научни форуми са общо 235, от които 192 са в конференции и конгреси в страната, а 43 са в чужбина. Във ФФ за периода 2012-2017 г. научните прояви на студентите са 131, а на докторантите – 608. Във всички факултети функционират студентски кръжоци.

По 4.1.4. Създадени са условия за изходяща мобилност на студенти и докторанти по международни програми - семестриално обучение или практика в чуждестранно ВУ, използвайки системата за натрупване и трансфер на кредити. Броят на студентите на МУ-София, които са обучавани по европейски програми е нараснал значително - от **23** през 2013 г. на **68** през 2018 г. Само по програма „Еразъм+“ изходящите мобилности през акредитирания период са **317** . Входящите мобилности за студенти през същия период са **176**.

По 4.1.5. Кариерният център на ВУ осъществява комуникация с работодателите с оглед подпомагане процесите на подбор за стажантски позиции и работни места. За улеснение на студентите и дипломантите през 2014 г. е разработена *Интегрирана информационна система за регистрация и кандидатстване онлайн*. Данните за реализацията на завършилите студенти и докторанти се събират чрез анкетирането им при завършването на съответната програма. Съгласно Рейтинговата система на висшите училища в България **реализацията** на дипломантите в МУ – София през акредитирания период е **над 90%**.

Реализацията на защитилите докторанти също е много добра. Броят на

защитилите български и чуждестранни граждани в акредитираните докторски програми през периода е 465. Повечето от тях се реализират като преподаватели във ВУ. В МФ в периода 2013/2017 г. са защитили дисертация 295 докторанти. Повече от две трети са спечелили конкурси за заемане на академичната длъжност „главен асистент“, а някои от тях – и за академичната длъжност „доцент“. През същия период във ФФ на МУ-София са защитили 45 докторанти. От тях 51% са постъпили на работа във ВУ или научна организация, 31% са продължили във фармацевтични компании, 4% в болнични аптеки и 13% са заминали за чужбина.

Критерий 4.1. Б (дистанционна форма на обучение)

Програмата за дистанционно обучение на ФОЗ към МУ - София е разработена в изпълнение на Проект за въвеждане на дистанционно обучение по обществено здраве, одобрен и финансиран от Европейски социален фонд и Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2007 – 2013 към МОМН; договор BG051PO001-4-304-0069. Дистанционното обучение е осигурено технически, технологично и логистично. Осигурени са необходимите условия, средства и преподаватели за провеждане на качествен учебен процес: лаборатория за мултимедийни материали; платформа за електронно обучение; виртуална библиотека за обществено здравеопазване; електронни модули за дистанционно обучение; учебни зали оборудвани с техника за използване на информационни технологии и интерактивни форми при усвояване на учебния материал. Учебните планове и учебните програми за дистанционното обучение са съпоставими по броя на кредити, по обема на учебното съдържание, по критериите за изпитване и оценяване с редовната и задочна форми на обучение.

Констатации по критерий 4.1:

А) Редовна и задочна форма на обучение: Създадени са условия за информиране и ориентиране на студентите за възможностите, които МУ - София предоставя за изграждането им като специалисти, както и за насърчаване на мобилността на студентите. За периода в научни прояви са участвали 6324 студенти и докторанти. По програма „Еразъм+“ изходящите мобилности са 317.

Б) Дистанционна форма на обучение: Създадени са необходимите условия за провеждане на качествен учебен процес в ДО.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Висшето училище има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, която е част от стратегията за развитие на институцията. Профил и квалификация на преподавателския състав.

По 5.1.1. МУ-София стриктно спазва законовите изисквания и всички институционални документи, свързани с подбора и развитието на академичния състав: ЗВО, Закон за развитието на академичния състав, Правилник за устройството и дейността на МУ – София, Правилник за

условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, Правилник за атестиране на академичния състав, Правилник за управление, структура и критерии на система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и академичния състав, Правилник за подготовка и провеждане на учебната година и др.С Решение на АС на МУ – София от 23.07.2019 г. е актуализиран Правилника за атестиране на академичния състав.

Към края на 2018 г. академичният състав се състои от **1165** човека на **основен трудов договор**, от които **179 професори, 276 доценти; 248 главни асистенти, 462 асистенти и 70 преподаватели без академична длъжност.**

На **граждански ТД са включени 53 професори, 50 доценти, 15 главни асистенти, 21 асистенти и 138 преподаватели без академична длъжност.**

Хабилитираните преподаватели на ОТД са **39.05%** (общо **455** преподаватели) от целия академичния състав. Профилът и квалификацията на академичния състав съответства на преподаваните курсове от учебните планове на специалностите.

Към 1.03.2019 г. **средната възраст на хабилитираните преподаватели е 56 г., а на нехабилитираните – 45,8г.** В Университета работят **3 професори и 7 доценти на възраст до 35 г.**

По 5.1.2. Университетът поддържа база данни за протеклите защити и конкурси за заемане на академични длъжности. На сайта на Университета може да бъде намерена публична информация за обявените конкурси за заемане на академични длъжности, за придобиването на научни степени и за протичащите процедури.

Академичните длъжности "асистент", "главен асистент", "доцент" и "професор" се заемат с конкурс, избор от съответния съвет на основното структурно звено на МУ - София и се одобряват от Академичния съвет. Процедурите за прием на редовни и задочни докторанти се откриват с решение на АС на МУ-София по предложение на факултетните съвети. Конкурсът се обявява в "Държавен вестник" и на интернет страницата на МУ-София.

През акредитационния период в **МФ** са проведени **общо 608 конкурси** по процедури за избор на **271 асистенти, 120 главни асистенти, 125 доценти и 92 професори.**

Във **ФДМ** са проведени и реализирани **74 конкурси** за заемане на следните академични длъжности, както следва: асистент – **28**; главен асистент – **15**; доцент - **20**; професор - **11**.

Във **ФФ** са постъпили на работа **8 асистенти и 13 главни асистенти** и са хабилитирани **23 доценти и 11 професори.**

Във **ФОЗ** са проведени и реализирани конкурси за заемане на следните академични длъжности: асистент – **32**; главен асистент – **19**; доцент – **34**; професор - **24**.

Във **Филиал „Проф. д-р Ив. Митев”** успешно са приключили конкурсите за: професори – **2**, доценти – **3**.

През акредитационния период в МК “Йорданка Филаретова” са разкрити и приключили 5 процедури за академичната длъжност “професор”, 10 за академичната длъжност “доцент”, след проведен конкурс са назначени 4 главни асистенти и 2 асистенти.

През оценявания период в МУ София са обявени и реализирани общо 872 конкурси за заемане на академични длъжности, както следва:

- асистент - 341
- главен асистент - 171
- доцент - 215
- професор - 145

За същия период в Университета са **освободени общо 94 асистенти** след изтичане на 4-годишния срок на договорите, съгласно Закона за развитие на академичния състав в Р България.

За периода 2013 - 2018 г. са присъдени **310 научни степени**, от които **282 за ОНС „доктор“** и **28 – за НС „доктор на науките“**.

По 5.1.3. МУ - София има сключени **131 междуинституционални споразумения по програма Еразъм+** с общо **109 университети** и **25 двустранни меморандуми** за разбирателство. Международната мобилност се ръководи, организира и координира от отдел „Международна интеграция и проектно финансиране“ и Еразъм координатори в отделните структурни звена. За периода се отчитат **122 изходящи** и **140 входящи мобилности на преподаватели**. През същото време **266 студенти са реализирали изходяща** и **231 студенти входяща мобилност**.

По 5.1.4. МУ–София има **официално установен ред за атестиране на преподавателите** в съответствие със Закона за висшето образование, чл.57 (1), (2), Правилника за устройството и дейността на Университета и Правилник за атестиране на академичния състав на МУ- София. Атестирането на академичния състав се извършва веднъж на три години за нехабилитираните и веднъж на пет години за хабилитираните лица. Със заповед на Декана за атестиране на нехабилитираните преподаватели са създадени **атестационни комисии към всяка катедра** и **една обща атестационна комисия** за атестиране на хабилитираните преподаватели към Факултета. Оценката е комплексна и включва **научноизследователската, учебно-образователна, експертна и административна работа** на преподавателите. Отчитат се и резултатите от **анонимните анкети със студенти**, показващи степента на удовлетвореност от преподаването на съответния преподавател.

Дейностите и оценката се отразяват в **атестационна карта**. Атестационната карта е публикувана на сайта на Медицинския университет. Създадената **обща Комисия по текущо атестиране на академичния състав /КТААС/** е изработила актуализирани скали за оценка на хабилитираните и нехабилитираните лица, приети на 13.03.2018 г. **КТААС** осъществява контрол на дейността на всички атестационни комисии, проверява атестационните документи на катедрите и всички с отрицателна и незадоволителна оценка,

както и постъпили възражения.

За отчетния период са атестирани общо 761 преподаватели, 258 от тях - хабилитирани и 503 нехабилитирани. Според данните 94% от хабилитираните преподаватели имат много добра обща атестационна оценка. Незадоволителните оценки са 1%. **Трима** преподаватели имат отрицателна оценка за учебната дейност, която компенсират с научноизследователската и административна дейност, 9 – са с отрицателна оценка за научноизследователска дейност, която компенсират с другите две.

Данните за нехабилитираните преподаватели са: 73% са с много добра обща атестационна оценка, 18% - с добра, 8% - с незадоволителна и 1% - с отрицателна обща атестационна оценка.

Атестационните процедури са неизменно свързани с **допълнителни стимули:**

- финансови стимули за преподаватели, осигуряващи обучение с високо качество и развиващи авангардна научноизследователска дейност.
- обявяване на конкурси за заемане на по-високи академични длъжности.
- награди за особени приноси при реализацията на преподаването, научноизследователската и експертна дейност: „Златна Панацея“; почетен знак SIGNUM LAUDIS

Констатации по критерий 5.1:

МУ - София разполага с достатъчен и квалифициран преподавателски състав за осъществяване на обучението на студентите в отделните специалности, ОКС и професионални направления. ВУ осъществява последователна политика за създаване и кариерно развитие на собствени кадри, която е част от стратегията за неговото развитие. Средната възраст на преподавателския състав е много добра Създадени са необходимите условия за научно израстване на академичния състав. Отчита се активна преподавателска и студентска мобилност. Приет е официално установен ред за атестиране на преподавателите.

Критерий 5.2. Научноизследователска, художествено-творческа и спортна дейност на академичния състав и участието на обучаваните в тази дейност

По 5.2.1. В МУ - София има приет **Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност**, с който се уреждат организацията и функционирането на система за наблюдение и се оценява НИД, осъществявана в отделните звена. Системното наблюдение и анализ на НИД се осъществява от отдел **„Наука и акредитация“**. Към отдела е създадена комисия, която изготвя ежегоден отчет за: брой издадени учебници; учебни помагала; научни публикации; проведени конкурси за финансиране на научни програми и проекти; патенти. Отделът работи съвместно със **Съвет по медицинска наука (СМН) и Комисия по етика на научните изследвания (КЕНИ)**.

Научните изследвания в МУ-София се провеждат въз основа на

утвърдени национални здравни и научни приоритети и се финансират целево от националния Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ) към Министерство на образованието и науката (МОН), от международни програми, европейски фондове, бюджетна субсидия и собствени приходи на университета. Конкурсният принцип на финансиране на изследователски проекти гарантира публичност и прозрачност на процедурите и свободна и честна конкуренция между кандидатстващите научни екипи. Експертната оценка за реализацията на проектите се осъществява въз основа на единни, професионално подбрани критерии.

За периода 2013 - 2019 г. са финансирани **400 научноизследователски проекти по конкурс “Грант”, 176 по конкурс „Млад изследовател“, 55 по конкурс “Стимулиране на научни изследвания в области с постигнати високи постижения ” и 6 по конкурс “Изграждане на инфраструктура за научни изследвания в МУ-София”.**

За същия период Университетът има сключени **38 договори с Фонд „Научни изследвания“.** Информацията за класираните проекти по конкурсните сесии на Медицинския университет - София и сключените договори за финансиране е публична.

Общият брой на преподавателите на основен трудов договор, участвали в изпълнението на проектите е **443**, на докторантите – **66**.

В МУ- София съществува традиция резюмета с научни резултати от изследователски проекти по приключили договори да се публикуват в **Сборници с резултатите от научни разработки.**

През оценявания период участията на преподаватели на ОТД в **научни форуми** са общо **9322**, от които **5961 – национални и 3361 – форуми в чужбина**. Относителният дял участия на един преподавател е **8,0**. В МУ – София ежегодно се организират студентски форуми. За периода 2013 - 2019г. се отчитат общо **6223 участия на студенти в 39 самостоятелни студентски и други научни форуми със студентски секции.**

Докторантското обучение се осъществява в рамките на **74 акредитирани докторски програми в 7 професионални направления**. В периода 2013-2018 г. се наблюдава засилен интерес за обучение в ОНС „Доктор“. Броят на защитилите докторанти е **282**. Съотношението на броя на защитилите докторанти към броя на хабилитирания преподавателски състав е **0,62**.

По 5.2.2. Научната продукция на академичния състав на МУ-София обхваща **4137** научни публикации, от които:

- **2649** в издания с импакт фактор (Web of Science)
- **1488** с импакт ранг (SCOPUS), реферерирани и индексирани в световни вторични източници;
- **86848** цитирания;
- **791** статии в сборници от научни конференции, публикувани в Conference Proceedings в Thomson Reuters и/или SCOPUS;
- **373** монографии
- **4** регистрирани патенти (изобретения)

- 3,55 - публикации на един преподавател за периода
- 74,55 - цитирания на един преподавател за периода

Установи се **положителна тенденция** в публикационната дейност, нарастване броя на публикациите в чужбина и в списания индексирани в Web of Science и Scopus, което е показателно за качеството на научните трудове на преподавателския състав.

Констатации по критерий 5.2:

В МУ–София са създадени много добри условия за включване на преподавателите, докторантите и студентите в научноизследователската дейност. Налице е значителна творческа активност и международна изява на академичния състав.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. ВУ осигурява и развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художественотворческата и спортната дейности, както и подходяща среда за дистанционно обучение

Критерии 6.1. А (редовна и задочна форма на обучение)

По 6.1.1. Медицинският университет – София разполага с необходимата база за материално и информационно осигуряване за провеждане на качествен учебен процес. Създадена е среда за дистанционно обучение и наличие на информационни продукти за дистанционно обучение.

За отчетния период, аудиторната и лабораторна площ за обучение на студенти в МУ-София се увеличава от 21484,34 кв. м. (1428,28 кв. м. на 100 обучаеми) през учебната 2013/2014 до 24192,35 кв. м (1427,21 кв. м. на 100 обучаеми) през учебната 2018/2019 г. За отчетния период залите и аудиториите за обучение в МБК (ПУЦ) се използват в 5 часови диапазона (пълен работен ден) по обявените графици за учебни занятия и съобразно физиологията на учебния процес от структурните звена на МУ-София – пълна натовареност 100%, /коефициент – 1/. По график залите се ползват 7,5 часа от 8 часов работен ден = 94% използваемост, /коефициент – 0.94/. Обучението на студентите по медицина, /дентална медицина и фармация в клиничните дисциплини/ се осъществява на базата на 11 университетски болници. Залите и аудиториите на клиничната база се използват за студентско обучение и СДО, по обявените графици за учебни занятия и изпитни сесии и съобразно физиологията на учебния процес. Покриват 100% от студентското обучение в определен диапазон от време – натовареност в цикъл 8 учебни часа на ден; средно за учебна година залите се използват 5,3 часа от 8 часов работен ден за студенти = 66% използваемост – /коефициент на използване за студентско обучение приблизително 0,7/.

Централната медицинска библиотека /ЦМБ/ обезпечава образователната дейност като осигурява достъп до библиотечните фондове и информационни ресурси. Осигурен е достъп до база данните на: Българска медицинска литература; Web of Science SCIENCEDIRECT; SCOPUS;

EBSCO-Medline complete; EBM Reviews - Cochrane Database of Systematic Reviews; Springer Link-Life sciences; SpringerφLink-Medicine ; Journals@Ovid Full Text; Books@Ovid; UDB-MED; Universal Database of Russian Medicine; Public Health Journals.

Библиотеката притежава фонд от над **334 000** тома книги, учебници, атласи, монографии, дисертации, периодични и справочни издания на български и чужди езици. Разполага с две читални и компютърна зала с общо 100 читателски места /закупени 16 нови компютри за компютърна зала/. През учебната година библиотеката предоставя на студентите по медицина едната читалня за провеждане на занимания по взаимопомощ по различни дисциплини. Библиотечния фонд се съхранява в три книгохранилища оборудвани с най - съвременна компактна стелажна система.

Читателите имат възможност да ползват всички форми на библиотечно обслужване. Осигурен е достъп до интернет, вкл. Wi-Fi, както и отдалечен достъп до електронни библиотечни ресурси. В ЦМБ е създаден дигитален архив, който включва книги, статии, лекции, дисертации, автореферати и други научни и образователни материали на преподаватели и специалисти от МУ – София /1 619 документа/. Продължава дигитализацията на първите най-стари медицински издания от края на 19 век. Това са най-търсените книги и списания за исторически справки. До 2019 г. са дигитализирани и достъпни през интернет 601 стари български медицински списания и 2780 книги. За студентите са дигитализирани 194 учебници

Създадената в ЦМБ автоматизирана база данни „Българска медицинска литература” – БМЛ е единствена в страната и продължава да се обогатява средно годишно с 3 500 статии. В нея са включени статии от българските научни медицински списания. Към момента съдържа над 64 000 документа. Статиите се индексират от лекар - по MeSH, което унифицира търсенето. В отдел “Научна медицинска информация”, се подготвят и издават 11 периодични издания на МУ-София. Това са многопрофилни и тясноспециализирани научни медицински списания, познати на няколко поколения български лекари. Част от периодичните издания се реферират в бази данни като: CABI – Global Health database, EMBASE, Scopus, EBSCO, а Acta medica bulgarica е на свободен достъп. Извършва се и предпечатна подготовка на списания на научни медицински дружества, както и на множество монографии, учебници, дисертации и др.

По 6.1.2. Студентите се ориентират в учебните планове, в избираемите дисциплини и кредитната система от курсови ръководители. Те имат задължението да следят за комуникацията между студентите и органите за управление – да оказват съдействие при възникнали проблеми и нередности, да предават актуална информация за научни и художествено-творчески прояви и др. Регламентирани са индивидуални консултации с преподавателите в приемното им време. Преподавателите като цяло са

стимулирани от критериите за кандидатстване по проекти да привличат студенти и докторанти в разработването на актуални научноизследователски проблеми и да създават условия за допълнителни изяви и дейности извън регулярните учебни занятия.

По 6.1.3. За правилното функциониране на системите е създадена административна структура – Отдел „Студентско образование”. В учебните отдели по основни звена има ясно определени длъжностни функции, които следят изпълнението на учебния план, организират изпитите, следят за нанасяне на оценките от протоколите в главните книги. Работи се съгласно разписани правила за работа, които са утвърдени от ръководството, разпространени са до всички служители на университета и периодично се актуализират, при необходимост. Осигурен е достъп и информираност на чуждестранните студенти за използване ресурсите за обучение. В МФ, ФДМ и ФФ функционират отдели за административно обслужване на чуждестранните студенти.

Специалистите от учебно-помощния, административния и обслужващия персонал периодично преминават обучение с цел усъвършенстване на административното обслужване на студентите. През 2017 и 2018г. са планирани и проведени 4 обучения на 22 административни служители в МУ относно функциониране на Вътрешната система за качеството на обучение и специфичното административно обслужване от основните звена.

По 6.1.4. В МУ-София са осигурени подходящи ресурси и условия за прилагането на новаторски практики в образователната дейност. За новаторски практики МФ, ФДМ и ФФ осигуряват ресурс чрез финансиране на проекти, закупуване на иновативна апаратура, и включване на програми за приложение на тази апаратура в обучението на студенти и специализанти и докторанти. Организират се практически курсове с различна продължителност и нива на обучение. Учебните планове и програми се актуализират периодично с оглед внедряване на най-новите научни постижения в обучението. ФОЗ има разработен проект за разкриване на ДФО, получил положителна оценка от НАОА през 2017 г. и акредитация на средата за дистанционно обучение.

Критерий 6.1.Б. (дистанционна форма на обучение)

ФОЗ има разработен проект за разкриване на дистанционно обучение, получил положителна оценка от НАОА през 2017 г. и акредитация на средата за дистанционно обучение. МУ – София използва виртуална среда за обучение, която отговаря на потребителските очаквания на студентите. Във ФОЗ действа университетски ЦДО (съгласно чл. 6. (1) от Наредбата за ДО). Разработен е Наръчник за информационните ресурси и организацията на съответния достъп в съответствие с чл. 8 ал.2 от Наредбата за ДО. Разработени са стандарти за приемане на учебни програми и виртуални учебни ресурси за провеждане на ДО. Внедрена е система за анализ и контрол на качеството на провежданото ДО. Въведени са процедури за

анализ на резултатите, като оценките за постиженията на студентите са достъпни за тях и се използват за управление на учебния процес. Изградена е информационна структура осигуряваща ДО. Осигурен е достъп по всяко време, от всяко място и устройство до университетските информационни системи и учебни ресурси за ДО.

Констатации по критерий 6.1:

А) за редовна и задочна форма на обучение: МУ-София притежава и управлява разнообразна материална база, осигуряваща обучението на студентите. Осигурява и съхранява информационни ресурси по всички професионални направления, в които реализира обучение и научноизследователска дейност. Осигурени са възможности и финансови средства за прилагане на новаторски практики в обучението и преподавателската дейност и за повишаване компетенциите на персонала при административното обслужване на студентите.

Б) за дистанционна форма на обучение: МУ-София развива материално-техническата и информационна база, необходими за провеждане на учебно-преподавателска дейност и подходящо интегрирани системи за дистанционно обучение.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. ВУ съобразно своята мисия събира и анализира информация за дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни.

По 7.1.1. В МУ-София е налице непрекъснат процес на събиране на информацията за дейността на всички структурни звена и се следи за прилагането на политиката за осигуряване и поддържане на качеството на обучението и академичния състав. Общонаучната комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес (ОУКУОКУП), организира и ръководи целия процес по поддържане на високо качество на обучение. Периодично се проучва студентското мнение, чрез попълване на Електронната анкетна система ЛУМИНА за студенти. Попълването е задължително за всички студенти при определени периоди на учебната година и е регулирано. На сайта на МУ-София са публично предоставени различни анкетни карти, които могат да бъдат попълвани онлайн. Представените резултати от анкетни проучвания за всички звена в МУ – София дават възможност да бъде направена бърза обратна връзка с участниците в учебния процес. Правилникът за управление, структура и критерии на система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав в МУ – София е актуализиран с - решение на АС / 23.07. 2019 год.

По 7.1.2. В МУ-София е разработена система, предназначена да контролира и поддържа качеството на образованието. Оценката на

ефективността от действието на системите се оценява и огласява ежегодно от Общонаучноуниверситетска комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес (ОУКУОКУП) и Общото отчетно събрание на съставните структурни звена на МУ-София. Резултатите периодично се оценяват и огласяват, като се взима предвид студентското мнение и мнението на потребителите. Система за оценка на знанията на студентите подлежи на отчет два пъти годишно – след приключване на всеки семестър.

През следакредитационния период в МУ – София са извършени вътрешни одити за функциониране системата за качеството на обучение. В периода 2017 - 2019 г. са проведени обучения на 52 вътрешни одитори от преподавателския състав и администрацията. Ежегодно се провеждат вътрешни планирани одити. През акредитационния период са проведени 57 вътрешни одити във всички структурни звена на Университета: 18 катедри на МФ, 10 катедри от ФДМ, 7 катедри от ФФ, 11 катедри от ФОЗ, 2 катедри от Филиал “Проф. Д-р Иван Митов” Враца, 9 специалности от МК “Йорданка. Филаретова. Направени са препоръки към 20 звена, 12 – са реодитирани. В процес на провеждане са още 16 вътрешни одити включени в графика за зимния семестър на уч.2019/2020 год. Основните процеси, обект на одита, включват учебна дейност - обучение на студенти, докторанти и специализанти, научноизследователска работа, управление и развитие на научноизследователските кадри, управление на документите по качеството и записите по качеството.

В МУ– София системата за атестиране на преподавателите се развива и усъвършенства в унисон с изискванията на официалните институции в Република България и приетите от тях нормативи, както и в съгласие с правилниците на МУ-София. След края на всеки семестър се отчита успеха на студентите, анализират се причините за слабите оценки и се предприемат мерки за подпомагане на изоставащите студенти.

Кариерният център в МУ-София организира : „Ден на кариерата” – мероприятие, на което се предоставят обяви за работа, оповестявани и в сайта на центъра, Среци, в които участват фирми и студенти от различни специалности. Кариерният център в МУ-София участва в Среци на кариерните центрове, организирани от МОН, срещи с представители на Агенцията по заетостта и EURES мрежа за насърчаване и подпомагане на свободното движение на търсещите работа в рамките на Европейския съюз, срещи и колаборация с български и европейски фирми.

Резултатите от периодично провежданите анкетни проучвания със студентите анкетирани от всички курсове по специалностите показват удовлетвореност от учебния план и програми. Студентите изразяват мнение, че са мотивирани от личността на преподавателя, методите за представяне на учебното съдържание, връзката на изучаваното с клиничната практика и възможността за самостоятелна работа и изява.

Анализ на състоянието на МУ- София и обосновани предложения във вид на различни политики за неговото усъвършенстване и развитие присъстват в протоколи от заседания на катедрените съвети, на декански

съвети, включително и от заседания на АС.

В Медицинския университет се спазва конкурсния принцип при назначаването на академичния състав; осигурена е свобода на преподаването на учебния материал и свобода на провеждане на научни изследвания; възможност за прилагане на европейски стандарти при осъществяване на обучението; действаща система за атестация и др.

За стимулиране мотивацията на студентите в процеса на обучение, се отпускат специални стипендии, определени на базата на установени критерии по договори за дарение.

Осигурен е равен достъп на чуждестранните студенти до базите и средствата за обучение. Чуждестранните студенти ползват същата материална база, учебна програма, учебен план и учебни графици за обучение както и българските студенти. В периода на преддипломенния стаж, изработените графици по потоци включват и български и чуждестранни студентски групи.

Системата за разглеждане и удовлетворяване на студентските искания се реализира чрез тясното сътрудничество между ръководството на структурните звена на МУ и студентските съвети.

Неотменима цел в стратегията на МУ-София е извършване на системен анализ за наличните учебни ресурси, включително и финансови в подкрепа на кариерното развитие на студентите.

За периода 2012-2017 г. е установен траен ръст на собствените приходи, получени в резултат на увеличаване броя на чуждестранните студенти. За учебната и научноизследователска дейност са закупени 169 бр. компютри, лаптопи и мултимедии на обща стойност 169 269 лв.

Закупена е медицинска и друга апаратура от най-висок клас за нуждите на учебно – преподавателската и изследователска дейност на катедрите при МФ – Деканат.

През 2018 г. продължава инвестирането на средства за закупуване на апаратура, лабораторно обзавеждане, обзавеждане на учебни зали. По бюджета на Медицински факултет за 2018 г. са планирани капиталови разходи на обща стойност 21 077 391 в. в т.ч. за апаратура -19 983 091 лв. ; за компютри -601 340 лв., за основен ремонт 524 280 лв.

През акредитационния период обект на анализ във всички структурни звена на Университета е била успеваемостта на студентите. След края на всеки семестър се отчита успеха на студентите, анализират се причините за слабите оценки и се предприемат мерки за подпомагане на изоставащите студенти.

По 7.1.3. ВУ ползва информация от проучвания на мнението и препоръките на представители на потребителите на кадри при предприемане на мерки и действия за подобряване практическото обучение на студентите и успешната им професионална реализация. МУ-София поддържа широки контакти с различни научни институти, организации, факултети, производствени и др. институции, представляващи добър източник на информация за потребностите и качеството на кадрите.

Информацията, получавана от тях, се анализира и се определя бъдещата стратегия с цел постоянно повишаване на конкурентоспособността на студентите и докторантите, обучавани във ВУ.

На базата на ежегоден анализ на динамиката на средата МУ - София формира своя адекватна образователна политика.

Университетът реализира тясно сътрудничество с потребителите на кадри, което дава възможност за своевременно проучване на пазара на труда и необходимостта от специалисти. Академичната общност регулярно осъществява срещи с представители от бизнеса и се обсъждат техни предложения за актуализиране на учебните планове и програми за обучението на студентите и докторантите, в съответствие с търсенето на висококвалифицирани кадри.

В МУ – София Центърът за кариерно развитие е на функционален принцип към отдел „Студентско образование” на Ректората. Студентите и новозавършилите лекари, дентални лекари, фармацевти, медицински сестри, акушерки, бакалаври и магистри по специалностите „Управление на здравните грижи” и „Обществено здраве и здравен мениджмънт”, както и студентите от МК „Й. Филаретова” и Филиал – Враца, се информират за дейността на Кариерния център чрез МУС – портала. Поставени са и информационни табла в Ректората на МУ-София и Деканата на МФ, които предоставят непрекъснат достъп на студентите до най-актуалната информация, касаеща възможностите за тяхното развитие и реализация.

Към 18.07.2018 г. в Кариерния център са регистрирани 115 потребители; има общо 101 обяви за работа, от които 85 са активни в момента.

МУ-София участва в Проект «Студентски практики» BG 05M2OP0012.002-0001 по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“. Проектът стартира от средата на месец октомври 2016 год. Регистрирани са и започнали практика 1600 студенти към 90 работодателски организации. Сключени са договори с 57 академични наставници – преподаватели от факултетите на Университета.

Епизодично се извършват анкетни проучвания сред потребителите относно съответствието на теоретичната и практическа подготовката на студентите с изискванията на пазара на труда и до каква степен завършващите специалисти са придобили уменията за самооценка и себеконтрол, комуникативност, работа в екип, IT и езикова подготовка.

Констатации по критерий 7.1:

За реализиране на политиката си по непрекъснато повишаване качеството на обучението и развитието и стимулирането на академичния си състав, МУ - София използва целия си ресурс – преподавателски, материално-технически, информационен и финансов. В МУ-София се обобщава и се вземат предвид мненията на студентите и потребителските организации. Поне веднъж годишно, чрез анкети, се взима и мненията на студентите. МУ-София провежда

регулярни срещи с потребителите на кадри, като се взима предвид тяхното мнение относно учебната документация и професионалната компетентност на дипломираните специалисти.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за приети програмни документи и учебна документация; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на студентите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; за университетски форуми с участието на представители на студенти, синдикални и потребителски организации.

По 8.1.1. МУ-София е изградил мощна университетска електронна информационна и образователна система (УЕИОС). Тази система се поддържа софтуерно и хардуерно от Университетски електронен информационен и образователен център (УЕИОЦ), който е общоуниверситетска структура към ректората на МУ-София. УЕИОЦ поддържа главния уебсайт на МУ-София, който е свободно достъпен на адрес: www.mu-sofia.bg.

На сайта е достъпна и актуална информация за Наредби, Правилници, Решения на Общо събрание, Решения на Академичен съвет. . Всички държавни и вътрешни нормативни документи са поместени на сайта на МУ-София в раздел „Нормативни документи“. Там са публикувани и всички наредби и правилници на МУ-София, включваща: *Правилник за устройството и дейността на МУ-София, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ-София, Правилник за атестиране на академичния състав на МУ-София, Правилник за подготовка и провеждане на учебната година, Етичен кодекс и др.*

При провеждане на университетски и факултетни форуми информацията своевременно се публикува в сайта. Информацията относно хода, процедурите и резултатите е актуална и се обновява своевременно. В сайта на МУ се публикува информация за студентски и докторските програми; работни и нормативни документи, отнасящи се за хода и процедурата на обучение. Чрез сайта на МУ - София е обществено достъпна и информацията за обявените, текущите и приключилите процедури за придобиване на ОНС „Доктор“ - в секцията на сайта **„Развитие на академичния състав“**. На сайта на МУ-София, в панела „Научна дейност“ от меню „Конкурси“, докторантите могат да се осведомят за текущите конкурси.

Официалният сайт на МУ-София съдържа или прави препратки към институционални текстове, учебна документация касаещи всички структурни звена на университета. Медицинският университет - София публикува всяка година Правилник за подготовка и провеждане на учебната година (на хартиен носител и на страницата в интернет) с актуализирани учебни планове. На студентите се предоставя информация за всичко, което е свързано с учебния план на специалността; учебния график; предлаганите за

избор дисциплини и сроковете, в които може да се запишат за тях; датите на изпитите; конспектите за изпитите; информация за изискванията за допускане до изпит; информация за резултатите от изпитите;

Свободен достъп до актуална информация за дейността на МУ-София се осигурява от:

- интернет страница на Университета;
- специализираните сайтове на основните звена и на други звена на Университета;
- социални мрежи, основно Facebook, Researchgate;

МУ-София създава условия за акуратно информиране и ориентиране на кандидат-студентите и студентите относно условията за обучение и възможностите им в рамките на учебното заведение да се изградят като специалисти. Те са достъпни на сайта на МУ – София, кандидат-студентския справочник, правилниците на основните структурни звена и МУ-София, Кариерния Център на Университета и други. МУ – София поддържа контакти с работодателите, като се стреми да разшири формите за професионалната реализация на студентите.

Студентите могат получават информация за данни за обучението, академична справка, дипломна справка, среден успех в реално време чрез *студентската информационна система*. Информация за реализацията на студентите се събира в университетската система „Алумни“ и от основните звена.

По 8.1.2. МУ-София публикува информация за приоритетите и целите на научноизследователската дейност, съобразно спецификата си. Съобразно спецификата на развитие в световен аспект на различните научни направления и съобразно различните научни специалности се определят теми за разработване на докторски програми, теми за студентски кръжоци, теми за научни проекти, чрез които се финансират научни проучвания. Информация за научноизследователската дейност се публикува на сайта в секция „Наука“.

Създадени са условия за навременно информиране на университетската общност за резултатите и постиженията в областта на научноизследователската, художествено-творческата, изпълнителската и спортната дейност. Информация за постиженията на преподаватели, студенти и докторанти се публикува на сайта на Университета и на специализираните страници на факултетите и филиалите, както и по време на различни университетски форуми и чрез медиите. Място за споделяне на постижения на преподаватели и студенти са научните списания, като „Проблеми на денталната медицина“, „Дентална медицина“, „Здравна политика и мениджмънт“, „Здраве и наука“.

По 8.1.3. МУ предоставя информация за международната си дейност основно по линия на връзки с европейски и световни университети, научни институти и организации. Отдел „Международна интеграция“ публикува актуална информация за международната дейност на Университета и за

университетите, с които МУ-София поддържа договорни отношения и за международните образователни и изследователски програми.

В Университета има разработени правила за признаване на образователни кредити и организиране на мобилност . По линията на обмен Еразъм, МУ– София има 76 сключени договори за двустранно академично сътрудничество, създаващи възможности за провеждане на обучение на студенти и докторанти.

Осигурени са и други възможности за обучаващите се - Договорите за двустранно сътрудничество (академичен обмен и сътрудничество) между МУ – София и други университети., Европейската програма за наука и иновации Хоризонт 2020, Франкофонската дейност.

По 8.1.4. МУ-София предоставя информация за: действащата Система за контрол и поддържане на качеството; разработени и приети факултетни и филиални регламенти за прилагане на СОПКО; дейността на ФКК; анкети, анализи от анкетни проучвания, отчети, резултатите от вътрешни и външни одити; резултатите и мерките, взети след проведени анкетни проучвания сред студентите за качеството на обучение и на преподавателския състав.

Оценката на ефективността от действието на системите се оценява и огласява ежегодно на Общото отчетно събрание на съставните структурни звена на МУ-София. Резултатите от действието на системите за контрол и оценка периодично се оценяват и огласяват, като се взима предвид и студентското мнение.

Удовлетвореността на студентите от качеството на провеждания учебен процес и прилаганите доцимولوجични практики се изследва чрез ежегодни анкетни проучвания, срещи със студентите и оценка на курсовите ръководители.

На сайта на МУ– София се публикуват извлечения от констативни протоколи от извършени външни Одити на Министерството на образованието и науката. Както и план за действие за изпълнение на препоръки, които са посочени в констативен протокол, изготвен от комисия от МОН.

МУ – София поддържа контакти с ползвателите на неговите кадри и се информира за състоянието на пазара на труда. Поддържат се контакти с работодателите и са развити форми за подготовка на професионалната реализация на студентите

Констатации по критерий 8.1:

Медицинският университет – София публикува информацията за своите дейности, която е ясна, точна, актуална, обективна и лесно достъпна за всички заинтересовани лица на своята официална електронна страница. Достъпът до информацията за международната дейност на МУ-София е организиран на две нива – чрез официалната страница на Университета и чрез самостоятелните интернет страници на неговите структури.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и преглед на програмите

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии.

По 9.1.1. Учебните програми в МУ-София са обект на постоянен мониторинг. Усъвършенстването на програмите се диктува от икономическите и социални потребности на обществото. Систематично се осъществява преглед и актуализиране на учебните програми от Комисията по учебни дейности. Актуализацията става по два пътя – базирана на световните тенденции и базирана на резултати от успешно защитени дисертации. Резултатите от научноизследователската дейност намират релевантно положение при осъвременяване на учебните програми. Взимат се предвид мненията на студентите относно качеството на учебния процес, мнението на потребителите и състоянието на пазара на труда по всички специалности. На тази основа се развива перспективата за професионална реализация по специалността в унисон с потребностите от промяна. Периодично се провеждат срещи с работодатели (ФДМ, ФФ, МК), на които срещи се получава информация за реализацията на дипломираните кадри и качеството на тяхната подготовка.

Рейтинговата система за ВУ има също свой принос в активизиране на самооценката на учебната дейност и за набелязване на мерки за преодоляване на открити недостатъци.

По 9.1.2. В МУ-София има задължително изискване промените в учебните планове и програми да се правят в съответствие с периодите на обучение на бакалаври, магистри и докторанти и не по-късно от началото на новата учебна година. Посоченото условие, както и задължението актуализациите да се придружават от сериозна мотивировка, е довело до избягване на структурни и целеви недостатъци на учебната документация, която да изисква промяна в рамките на съответния академичен цикъл. Всички учебни програми са оповестени в публичното пространство чрез сайтовете на факултетите.

По 9.1.3. Мониторингът на учебните планове и програми е осигурил необходимата информация за техните качествени промени. Обновяването на учебните планове и програми се осъществява, като се вземат предвид новите научни и образователни приоритети, препоръки и анализи на НАОА, мнението на студенти и потребители и др. В съответствие със Системата за осигуряване на качеството на обучение през периода са проведени обучения на вътрешни одитори (**52 на брой**) за нуждите на университета и на отделните структурни звена. Проведени са вътрешни одити в 45 катедри и специалности от колежите на МУ-София. Реалистичните анализи и изводи са довели до засилване на конкурентоспособността на Университета.

По 9.1.4. Нуждата от кадри и тяхната специфична подготовка стои в основата на редица промени както в структурата на МУ-София с развитието на филиала във Враца и МК „Й. Филаретова“, така и във въвеждането на нови

специалности и програми. Актуализациите на учебните програми в отделните специалности са съобразени с потребителите на завършилите студенти и са в тясна връзка с трудовия пазар. Информация за изискванията на практиката към подготовката на студентите, както и за интереса на работодателите към възпитаниците на МУ-София се получава от срещи с работодатели, привличане на специалисти от реалния бизнес в обучението на студенти, ръководство на преддипломен стаж, разработване и актуализиране на учебни програми, участие в общи проекти и др. Промените в учебните програми за всяка специалност са съобразени и изискванията на съсловието. Целта е студентите да придобият такива навици и умения, чрез които по-бързо да се адаптират на работните си места.

По 9.1.5. МУ-София включва в ревизирането на учебните планове и програми широк кръг заинтересовани лица – преподаватели, студенти, представители на бизнеса, на обществени организации, на училищни ръководства и инспекторати, на други висши училища, с които има договорни отношения. Пряко, на специално проведени обсъждания, или косвено, чрез анкетиране, са получени конкретни бележки и препоръки по отделните програми. Ежегодно координаторите на направления организират срещи на преподавателите по практика и представители на акредитирани за обучение лечебни и социални заведения, на които съобразно спецификата на професионалното направление се обсъждат въпроси, свързани със съдържанието на учебните програми и включените в тях практики и стажове. Особено инициативни са били студентските съвети, ръководствата на големи лечебни заведения, съсловните здравни организации.

Констатации по критерий 9.1:

При актуализацията на учебните програми на всички специалности се вземат предвид промените в икономическите и социалните потребности на обществото. Учебните планове и учебните програми на МУ-София се актуализират в съдържателен аспект практически всяка академична година. В МУ-София са установени правила и процедури за участие на преподаватели, студенти и работодатели под различна форма при обсъждане на необходимостта от актуализиране на учебните планове и програми като в различните факултети активността е различна.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. ВУ осъществява планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми

По 10.1.1. Системата за управление на качеството на МУ-София е обект на регулярен анализ и усъвършенстване с цел осигуряване на съответствие с изискванията на EN ISO 9001 и цялостната организация и управление на Университета. За периода са реализирани университетски обучения за

вътрешни одитори на лицата, които са ангажирани с работата на ФКК. В резултат на това е въведена *нова Вътрешно-университетска система за осигуряване на качество*. Разработени са *специализирани карти (анкетни листове)* за целите на провежданите вътрешни одити.

МУ прилага СОУК от 2005 година, като актуалният вариант на системата е от 2017 година. В рамките на СУК всички документи се актуализират периодично, публикуват се на сайта на Университета и са общодостъпни за всички преподаватели и служители. Разработена е цялостната нормативна база от правилници, наредби и др., която е структурирана в две направления: университетско и факултетно.

През периода 2013-2018 г. са проведени вътрешни одита на всички факултети и колежи от обучени вътрешни одитори на МУ-София. Те са свързани с учебната и изследователската дейност и допринасят за усъвършенстване на работата в университета.

Външните одити на МУ-София основно се осъществяват в рамките на акредитационните процедури по институционална и програмни акредитации, а така също и по процедурите на САНК.

След институционалната акредитация на МУ-София през 2013 г., всички научни специалности са били обект на процедури за програмна акредитация и процедури по САНК. Традиционна форма на обратна връзка и външна оценка в МУ-София е проучване на мнението на работодателите и на потребителите на кадри, подготвяни в МУ-София. Тяхното мнение се проучва чрез *методите на анкетирането*, чрез *преки неформални срещи и кореспонденция* и чрез *практическо обучение на студентите*.

Външно оценяване на направленията, по които се извършва обучение в МУ-София се извършва и в рамките на Рейтинговата система на висшите училища.

По 10.1.2. МУ-София осъществява последващ мониторинг върху дейността на основните звена по изпълнението на препоръките, направени в хода на външното оценяване на качеството. Мониторингът се осъществява на две нива – на ниво одитирана специалност и на ниво Университет. В рамките на специалностите той се осъществява от ФКК, КС, ФС и деканските ръководства чрез приемане на решения и изготвянето и приемане на доклади-самооценка за изпълнение на препоръките. На ниво Университет мониторингът се осъществяват от УКК и АС.

Основните индикатори, които се изследват са текущото състояние на конкурентната среда на МУ-София, професионалната реализация и кариерното развитие на възпитаниците на МУ-София, удовлетвореността на работодателите от равнището на подготовка на възпитаниците на МУ-София и изискванията на потребителите на кадри към подготовката на студенти по специалности от професионалните направления, по които се обучават в Университета.

По 10.1.3. В рамките на вътрешния мониторинг в МУ-София се прилагат механизми за отразяване на резултатите и препоръките както от проведени институционални и програмни акредитации, така и от вътрешните одити.

Тези механизми за обвързани с процедурите за коригиране на несъответствията, констатирани от вътрешните одити в процеса на функциониране на СУК. Резултатите от вътрешните одити се обсъждат регулярно на заседанията на преглед от ръководството.

На ниво факултет действат Комисии по качество, КС, и ФС и деканските ръководства. Чрез тях факултетите осъществяват процедури по непрекъснато наблюдение и контрол за изпълнение на дадените им от НАОА препоръки в хода на програмната акредитация и на процедурите по САНК. Резултатите от тези процедури могат да бъдат открити в многобройни решения на ФС и в изготвените доклади самооценки във връзка с изпълнение на дадените от НАОА препоръки. Тези решения и докладите самооценки са включени в доказателствата към доклада самооценка на МУ-София за изпълнението на критериите за институционална акредитация.

На университетско ниво действа: ОУКУОКУП, която осъществява регулярни процедури по одит на научните звена, за да провери техния напредък по изпълнение на резултатите, преследвани от програмната акредитация и другите форми на външно оценяване на качеството в МУ-София. Тези процедури включват: отчети на научните звена за дейността по изпълнение на дадените им препоръки; анализи на трудностите и проблемите, които научното звено среща при изпълнение на препоръките и формулиране на предложения за подобряване на работата на одитираното звено по поддържане и повишаване на качеството на обучение в изпълнение на препоръките, дадено на програмната акредитация и в докладите на НАОА по САНК.

Констатации по критерий 10.1:

В МУ-София регулярно се осъществяват процеси за самооценяване и външни оценки от агенции, признати на национално и международно ниво като се изпълняват направените препоръки. В годишните отчетни документи на МУ-София и на структурните му звена, както и в сайта се оповестяват резултатите от всички форми на външен контрол.

МУ-София е приел и прилага процедури за предприемане на действия във връзка и по повод на резултатите от програмната акредитация на професионалните направления, по които осъществява обучение.

III. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КАПАЦИТЕТ

В момента в МУ-София се извършва обучение в:

- 9 програми на ОКС „професионален бакалавър”
- 11 програми на ОКС „бакалавър”
- 14 програми на ОКС „магистър”
- 74 програми на ОНС „доктор”

- 8 акредитирани професионални направления
- 2 области на висше образование
- 4 факултета и 2 колежа

Определеният с решение на Акредитационния съвет на НАОА (протокол 14/27.06.2013) при предходната институционална акредитация общ капацитет е **8 000** студенти и докторанти.

Предложението на постоянната комисия по здравеопазване и спорт за промяна на общия капацитет се основава на следните обстоятелства:

- Към момента общият капацитет на професионалните направления и специалности от регулираните професии в МУ-София е **10 406** студенти и докторанти.
- През акредитационния период са разкрити 8 нови магистърски програми, 2 бакалавърски и 1 на ОКС „професионален бакалавър”.
- Налице е стабилен интерес на кандидат-студенти към МУ-София.
- Приемът на кандидат-студенти е изпълнен през акредитационния период.
- Налице е увеличаване на щатния преподавателски състав и подобряване на възрастовата и квалификационната му характеристика.

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предлага на АС да се утвърди общ капацитет 10 850 студенти и докторанти.

IV. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА СРЕДАТА ЗА ДИСТАНЦИОННА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предлага, да бъде дадена положителна оценка на средата за провеждане на дистанционна форма на обучение.

V. ПРОЕКТ ЗА ПРЕПОРЪКА НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. Да се извършат необходимите корекции по учебните планове на специалности Медицина и Дентална медицина, като се отразят часовете за извънаудиторна заетост и бъдат оценени с кредити държавните изпити, съгласно изискването на Наредба 21 за натрупване и трансфер на кредити.

Срок: м. септември 2020 г.

Председател на ПКЗС:

/ проф. д-р Борис Богов, дм /